

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET

Alm. del - bilag 41 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

16. oktober 2003

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 24. oktober 2003 –
dagsordenspunkt rådsmøde (miljøministre) den 27. oktober 2003 – vedlæg-
ges Miljøministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på dagsor-
denen.

Samlenotat for rådsmøde (miljø) d. 27. oktober 2003

Dagsordenspunkt	Side
1. Direktiv om teknisk tilpasning f.s.v.a. begrænsning af flygtige organiske forbindelser i visse malinger og lakker og bilpleje produkter - <i>Politisk enighed om en fælles holdning</i>	2
2. Direktiv om emission fra ikke-vejpgående mobile maskiner - <i>politisk enighed om en fælles holdning</i>	7
3. Direktiv om brug af Kyoto-protokollens projektmekanismer - <i>Politisk debat</i>	16
4. Forordning om visse fluorholdige drivhusgasser - <i>politisk debat</i>	25
5. Strukturindikatorer - <i>Polisk debat</i>	33
6. Klima konventionen COP 9 - <i>Rådskonklusioner</i>	35
7. Meddelelse om integreret produkt politik - <i>Rådskonklusioner</i>	37
8. EU's strategi for miljø og sundhed - <i>Rådskonklusioner</i>	42
9. Forslag til kemikaliregulering - <i>Politisk debat</i>	50
10. Forslag til revision af en overvågningsmekanisme for emissioner af drivhusgasser i Fællesskabet og om gennemførelsen af Kyoto Protokollen. - <i>Politisk enighed om en fællesholdning</i>	57
11. Forslag til ændring af direktiv om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE-direktivet). - <i>Politisk enighed om en fællesholdning</i>	63

**Ad punkt 1 - Forslag til Europa Parlamentets og Rådets direktiv om teknisk tilpasning af 1999/13/EC om begrænsning i emissionen af let fordampelige forbindelser i forbindelse med brug af organiske opløsningsmidler i visse malinger og lakker og bilpleje produkter,
KOM (2002) 750 final.**

Revideret notat

Resumé: Forslagets formål er at beskytte mennesker og miljø mod de direkte og indirekte skadelige virkninger af VOC'er. Formålet opnås gennem fastsættelse af grænser for det maksimale indhold af VOC'er i maling og autolakeringsprodukter, der markedsføres i EU. Forslaget omfatter en lang række malingsprodukter, herunder også en række produkter som anvendes til autolakering. Produkterne omfatter f.eks. indendørs og udendørs maling til vægge og lofter samt maling beregnet til træ og metal. Endvidere omfattes produkter til bilpleje, såsom lakker, grundere og produkter til udspartling af ujævnheder og skader i karosseriet.

Med udgangspunkt i definitionerne fastsættes for hver produkttype en maksimal grænseværdi, som skal gælde fra 1. januar 2007. For visse af produkterne nedsættes grænseværdierne yderligere med virkning fra 1. januar 2010. Via en komitéprocedure fastsættes der endvidere krav til produkternes mærkning.

1. Status

Kommissionen sendte den 14. januar 2003 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget har hjemmel i artikel 95 i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Forslaget er fremsat på baggrund af Rådets og Europa Parlamentets direktiv 2002/3/EF, om luftens indhold af ozon, der anmoder Kommissionen om at overveje og fremsætte forslag til yderligere nedbringelse af luftens indhold af visse skadelige stoffer, herunder organiske opløsningsmidler (VOC'er).

Ligeledes skal forslaget ses på baggrund af EU's 6. miljøhandlingsprogram.

Grundnotat blev oversendt til Folketinget den 26. juni 2003

Parlamentet afsluttede sin førstebehandling af forslaget den 23. september 2003.

Forslaget er sat på dagsordenen for Rådsmøde (miljø) d. 27. oktober 2003 mhp. opnåelse af politisk enighed.

2. Formål og indhold

Kommissionen anfører, at forslagens formål er at beskytte mennesker og miljø mod de direkte og indirekte skadelige virkninger af VOC'er. Formålet opnås gennem fastsættelse af grænser for det maksimale indhold af VOC'er i maling og autolakeringsprodukter, der markedsføres i EU.

Kommissionen anfører herudover, at en fællesskabsdækkende produktorienteret lovgivning giver den bedste garanti for at nå det foreslåede miljømål på en omkostningseffektiv måde og i overensstemmelse med det indre marked.

Forslaget omfatter en lang række malingsprodukter, herunder også en række produkter som anvendes til autolakering. Produkterne omfatter f.eks. indendørs og udendørs maling til væg og lofter samt maling beregnet til træ og metal. Endvidere omfattes produkter til bilpleje, såsom lakker, grundere og produkter til udspartling af ujævnheder og skader i karosseriet.

Med udgangspunkt i definitionerne fastsættes for hver produkttype en maksimal grænseværdi, som skal gælde fra 1. januar 2007. For visse af produkterne nedsættes grænseværdierne yderligere med virkning fra 1. januar 2010.

Der foreslås oprettelse af en komité, der har til formål at komme med forslag til tilpasninger af direktivet i lyset af den tekniske udvikling. Det er også komitéens opgave at fastsættes krav til mærkning af de produkter, der er omfattet af forslaget.

Medlemsstaterne skal etablere et rapporteringssystem, der følger udviklingen i VOC-indholdet i produkterne. Med udgangspunkt heri skal medlemsstaterne hvert 3. år indsende resultaterne af rapporteringssystemet til Kommissionen med henblik på at dokumentere overholdelsen af direktivet.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at det er nødvendigt at tage initiativ til regulering på fællesskabsniveau i lyset af de grænseoverskridende skadelige virkninger af VOC'er. Kommissionen henviser i denne forbindelse også til de forpligtelser, som følger af FN-konventionen om langtrækkende og grænseoverskridende luftforurening.

Kommissionen anfører, at harmoniserede regler er den eneste mulighed for at sikre varenes frie bevægelse på dette område samtidig med, at der sikres en høj grad af beskyttelse af den menneskelige sundhed og miljøet. Brugen af mindre indgribende foranstaltning som frivillige aftaler vil ikke sikre opfyldelsen af disse mål.

Forslaget er således i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet. Regeringen er enig i denne betragtning.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

De produktgrupper, der beskrives i forslaget til VOC-direktivet, er omfattet af Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 302 af 13. maj 1993 om arbejde med kodenumererede produkter (MAL-kodesystemet).

Reglerne om arbejde med kodenumererede produkter beskriver en række krav, der skal opfyldes, når der erhvervsmæssigt arbejdes med de pågældende produkter. Kodenummeret beskriver gennem to tal forbundet med en bindestreg de beskyttelsesforanstaltninger, der mindst skal træffes dels mod indånding af dampe, herunder fra VOC'er, og dels i forbindelse med direkte kontakt med produkter. Det skal understreges, at der ikke er tale om grænseværdier for hvor meget VOC, der må indgå i produkter, men et krav om at produkterne skal mærkes afhængigt af hvor meget VOC de indeholder.

Kodenummeret har som mål dels at brugeren på en enkel måde kan vælge det mindst farlige produkt, og dels vælge de korrekte foranstaltninger ved det pågældende arbejde.

Reglerne gælder kun for arbejde, der udføres for en arbejdsgiver. Kodenummeret skal meddeles skriftligt - fx på etiketten - til modtageren af produktet.

I henhold til Miljø- & Energiministeriets bekendtgørelse nr. 830 af 30 oktober 1999 om mærkning og begrænsning af import, salg og anvendelse af overfladebehandlingsprodukter, er det ikke tilladt for private at anvende produkter indendørs, hvis et produkts indhold af organisk opløsningsmiddel er så højt, at produktet skal have koden 4 eller mere foran bindestregen. For produkter mærket med 3 før bindestregen, gælder det, at de kun må anvendes i vådrum eller til behandling af gulve.

Det er her vigtigt at fremhæve, at i Danmark er der tradition for at produkter, der henvender sig til professionelle brugere, sælges side om side med produkter der henvender sig til private. Derfor vil de produkter, der kan købes i detailhandlen være mærket med en MAL-kode, uanset om de henvender sig til den ene eller den anden målgruppe. Så selvom VOC indholdet i produkter til private, kun er reguleret i begrænset omfang, har produkter til private i princippet overholdt de samme krav som produkter til professionelle brugere.

Forslagets indvirkning på den danske regulering

Det er Arbejdstilsynets vurdering, at direktivforslaget ikke vil være i konflikt med de danske regler for kodenumererede produkter. Vurderingen sker på baggrund af, at

- direktivet nævner, at det ikke påvirker nationale foranstaltninger til beskyttelse af arbejdstagernes sundhed og deres arbejdsmiljø
- de danske regler for kodenumererede produkter begrænser anvendelse og ikke salg af produkterne

Det er vurderingen, at direktivforslaget skal implementeres ved udstedelse af en dansk bekendtgørelse.

Økonomiske og administrative konsekvenser: For mange produktkategorier vurderes forslaget at have neutrale til positive effekter for det danske erhvervsliv, da den i modsætning til udlandet, allerede besidder den erfaring og teknologi der skal til, for at fremstille produkter med et lavt VOC indhold.

Der vil dog være produkter, hvor producenterne må forudse øgede omkostninger til produktudvikling. Det drejer sig om de tilfælde, hvor produkterne enten ikke er omfattet af MAL-kode bestemmelserne eller, hvor EU's krav til grænseværdier vurderes til at være strammere end de niveauer, der er praksis for at bruge i danske produkter. Her vil forslaget have en negativ effekt for det danske erhvervsliv på linje med, hvad der må forventes i de andre EU lande.

Forslaget vurderes ingen konsekvenser at have for forbrugerne på langt de fleste områder. Det skyldes at de fleste af de produkter, der nu forhandles i Danmark, allerede opfylder de kommende EU krav. De produkter, der ikke opfylder de kommende krav, må i en periode forventes at få påført øgede udviklingsomkostninger, som vil blive lagt over på forbrugerne.

Forslaget vurderes at have mindre negative økonomiske og administrative konsekvens for de statslige myndigheder, eftersom det bliver Kemikalieinspektionens opgave at kontrollere om produkter nu også mærkes korrekt og overholder grænseværdierne. Ligeledes bliver det de statslige myndigheder, der skal stå for rapporteringssystemet. Forslaget vurderes til gengæld ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for de amtslige eller kommunale myndigheder.

Beskyttelsesniveau: Forslaget må principielt ses som en forbedring af beskyttelsesniveauet idet der nu indføres grænseværdier på et område, hvor der ikke tidligere har været sådanne grænseværdier. Forslaget vurderes dog ikke at føre til nævneværdige ændringer af det faktiske beskyttelsesniveau i Danmark. Det skal ses i lyset af at det beskyttelsesniveau, der opereres med i udkastet, er mere lempeligt end det, der allerede er praksis for i Danmark.

5. Høring

Forslaget har været sendt i høring i specialudvalget for miljø den 12. februar 2003. Foreningen for Danmarks Farve- og Lakindustri er kommet med uddybende kommentarer og konkrete ændringsforslag. Bl.a. ønskede branchen, at der i definitionen for maling står, at malinger danner en malingsfilm, så det kan adskilles fra f.eks. imprægneringsmidler. Ligeledes ønskede de sikkerhed for, at forslaget også dækkede importerede varer samt at de målemetoder, der skal benyttes til at bestemme VOC-indholdet, er internationale og

standardiserede metoder. Disse forhold er nu indarbejdet i forslaget samt visse andre af deres forslag, hvor det har været fagligt eller teknisk begrundet.

Specialarbejderforbundet støtter forslaget.

Der er ikke indkommet yderligere høringssvar.

På specialudvalgsmøde (miljø) den 8. oktober 2003 gjorde Dansk Industri opmærksom på de tekniske bemærkninger, som Farve- og Lakindustrien havde sendt til Miljøstyrelsen.

Ad punkt 2 - Forslag til revision af direktiv 97/68/EF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om foranstaltninger mod emission af forurenende luftarter og partikler fra forbrændingsmotorer til montering i mobile ikke-vejpgående maskiner

KOM (2002) 765

2002/0304 (COD)

Revideret notat

Resumé: Forslagets formål er at få vedtaget stramminger (trin 3A og 3B) af de eksisterende udstødningsnormer for dieseldrevne motorer, som anvendes i mobile ikke-vejpgående maskiner, og som har en effekt i området 18-560 kW (direktiv 97/68). Som eksempler på maskiner, der er omfattet af direktivet kan nævnes entreprenørmaskiner, landbrugsmaskiner (dog ikke traktorer), gaffeltrucks m.m. Den miljømæssig begrundelse for at skærpe normerne for de mobile ikke-vejpgående maskiner er, at de beregninger, der er foretaget i forbindelse med auto/olie II-programmet, har vist, at der på trods af de forbedringer i udslippet af forurenende stoffer fra vejtrafikken, som er konstateret i de senere år, og som vil blive forstærket i de kommende år, vil der være behov for yderligere reduktioner. Kommissionen har beregnet, at såfremt der ikke gennemføres yderligere stramminger i udslippet fra de mobile ikke-vejpgående maskiner, herunder traktorer, så vil udslippet af NO_x og partikler fra disse køretøjer i 2020 ligge på niveau med udslippet fra vejtransporten (personbiler, varebiler, lastbiler, busser m.m). I øvrigt vil den teknik, som er udviklet til de dieselmotorer, der anvendes i lastbiler, i stor udstrækning kunne anvendes i motorer, der anvendes i ikke-vejpgående maskiner. Endvidere var der ved udarbejdelsen af det første sæt udstødningsnormer for mobile ikke-vejpgående maskiner (direktiv 97/68) et nært samarbejde mellem EU-kommissionen og de amerikanske miljømyndigheder med henblik på at få tilpasset udstødningsnormerne. Kommissionens forslag sigter derfor i høj grad mod tilpasning til situationen i USA, dvs. mod en global harmonisering på området .

1. Status

Kommissionen sendte den 30. december 2002 ovennævnte forslag til Parlamentet og Rådet. Forslaget har hjemmel i artikel 95 i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Baggrunden for forslaget er blandt andet artikel 19 i direktiv 97/68, hvor det anføres, at Kommissionen inden udgangen af 1999 skal fremlægge forslag om en yderligere nedsættelse af emissionsgrænseværdierne.

Europaparlamentet har endnu ikke udtalt sig.

Forslaget var på Rådets møde (miljø) den 16. juni 2003 med henblik på generel indstilling til forslaget.

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen til Rådets møde (miljø) den 27. oktober 2003 med henblik på politisk enighed om fælles holdning, idet formandskabet undersøger mulighederne for en endelig vedtagelse af forslaget i første læsning sammen med Europaparlamentet.

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 6. juni 2003 med henblik på forhandlingsoplæg

2. Formål og indhold

Kommissionen anfører, at forslagens formål er at få vedtaget stramninger (trin 3A og 3B) af de eksisterende udstødningsnormer for dieseldrevne motorer, som anvendes i mobile ikke-vejsgående maskiner, og som har en effekt i området 18-560 kW (direktiv 97/68).

Som eksempler på maskiner, der er omfattet af direktivet kan nævnes entreprenørmaskiner, landbrugsmaskiner (dog ikke traktorer), gaffeltrucks m.m. Skibe og lokomotiver er ikke omfattet. Landbrugs- og skovbrugstraktorer er indirekte omfattet, idet det af direktiv 2000/25, som omfatter disse køretøjer, fremgår, at grænseværdierne skal tilpasses til de grænseværdier, som vedtages ved ændringen af direktiv 97/68.

De nuværende normer for mobile ikke-vejsgående maskiner er indført i to trin. Trin 1 trådte i kraft i perioden 31.december 1998 – 31. marts 1999, idet der blev fastsat forskellige ikrafttrædelsesdatoer for forskellige effektområder. Trin 2 indføres i perioden 31.december 2000 – 31.december 2003. Der blev i 2002 vedtaget en ændring af direktiv 97/68, således at det herefter også omfatter benzindrevne motorer med en effekt på 19 kW og derunder (direktiv 2002/88).

Miljømæssig begrundelse

Som begrundelse for at skærpe normerne for de mobile ikke-vejsgående maskiner anfører Kommissionen, at de beregninger, der er foretaget i forbindelse med auto/olie II-programmet, har vist, at der på trods af de forbedringer i udslippet af forurenende stoffer fra vejtrafikken, som er konstateret i de senere år, og som vil blive forstærket i de kommende år, vil der være behov for yderligere reduktioner, især af stoffer som fører til dannelse af jordnær ozon (kulbrinter og kvælstofoxider (NO_x)) og partikler, for at leve op til de fremtidige luftkvalitetsnormer. Kommissionen har beregnet, at såfremt der ikke gennemføres yderligere stramninger i udslippet fra de mobile ikke-vejsgående maskiner, herunder traktorer, så vil udslippet af NO_x og partikler fra disse køretøjer i 2020 ligge på niveau med udslippet fra vejtransporten (personbiler, varebiler, lastbiler, busser m.m). Kommissionen fremhæver i øvrigt, at den teknik, der er udviklet til de dieselmotorer, der anvendes i lastbiler, i stor udstrækning vil kunne anvendes i motorer, der anvendes i ikke-vejsgående maskiner.

Global harmonisering

Ved udarbejdelsen af det første sæt udstødningsnormer for mobile ikke-vejsgående maskiner (direktiv 97/68) var der et nært samarbejde mellem EU-kommissionen og de amerikanske miljømyndigheder med henblik på at få tilpasset udstødningsnormerne i de to områder. Baggrunden er, at de motorer, der anvendes i mobile ikke-vejsgående maskiner, i modsætning

til lastbilsmotorer, i stor udstrækning produceres til et globalt marked. Samarbejdet er fortsat, og det forslag, der nu er fremsat af Kommissionen, sigter i høj grad mod tilpasning til situationen i USA.

I USA er der også sket en trinvis indførelse af udstødningsnormerne for mobile ikke-vejgående maskiner, således at hvert trin ("tier") indeholder forskellige ikrafttrædelsestidspunkter for forskellige effektområder. Tier 1 er blevet indført i perioden 1996-1999; tier 2 i perioden 2001-2004 og tier 3 indføres i perioden 2006-2008. Tier 3 omfatter alene en skærpelse af kravene til de gasformige emissioner. (De amerikanske miljømyndigheder (US-EPA) har den 15. april 2003 fremlagt forslag til en yderligere skærpelse af grænseværdierne (tier 4), som foreslås implementeret i 2 trin i perioden 2011-2014, se nærmere i afsnit 6).

Elementer i Kommissionens forslag

a. Motoreffektområde

Effektområdet foreslås ændret fra 18-560 kW til 19-560 kW. Dette sker alene for at tilpasse EU-reglerne til gældende amerikanske regler.

b. Anvendelsesområde

Det har i forbindelse med udarbejdelsen af forslaget været diskuteret, om lokomotiver skal omfattes af direktivet. Imidlertid er det sådan, at lokomotivmotorer typisk er væsentlig over 560 kW, og i USA er lokomotiver omfattet af speciel lovgivning. Kommissionen har derfor valgt i første omgang at undtage lokomotiver, men har tilkendegivet, at problemstillingen vil blive taget op i forbindelse med et review i 2006. Kommissionen præciserer, at visse jernbaneanvendelser er omfattet af direktivet. Det gælder f.eks. små motorer, som anvendes i "rail cars" (skinnebusser). De danske IC3-tog indgår i denne kategori. (Diskussionerne i Rådets miljøgruppe tyder i retning af, at der er flertal for allerede nu at udvide anvendelsesområdet til at omfatte alle lokomotiver)

Da Kommissionen i sin hvidbog om den fælles transportpolitik har udpeget transport på indre vandveje som en miljøvenlig transportform, har Kommissionen valgt at udvide anvendelsesområdet til fartøjer, der anvendes på indre vandveje. Man har valgt udstødningsnormer, som indgår i den amerikanske lovgivning.

c. Testprocedurer

De udstødningsnormer, der indgår i det eksisterende direktiv, skal demonstreres overholdt ved anvendelse af en stationær kørecyklus. I det virkelige liv er transiente kørselsforhold (kørsel med varierende hastigheder) imidlertid mere almindelige. Sådanne kørselsforhold har speciel betydning for dannelsen af partikler. For at sikre størst mulig overensstemmelse mellem målinger foretaget i laboratoriet og under virkelige forhold, har EU-kommissionen og de amerikanske miljømyndigheder i fællesskab udviklet en transient kørecyklus. Denne

kørecyklus skal være obligatorisk ved måling af partikeludslip, så snart trin 3B-værdierne træder i kraft. Til bestemmelse af de gasformige forureninger vil den eksisterende stationære kørecyklus fortsat være tilladt.

Testcyklussen er i øvrigt udformet, så den kan gennemføres på et såkaldt hvirvelstrømsdynamometer, som er væsentlig billigere end de i dag normalt anvendte vekselstrøms- og jævnstrømsdynamometre. På baggrund af arbejde udført inden for den internationale standardiseringsorganisation (ISO) tillades målinger ved transiente forhold både efter "full flow" og "partial flow"-metoden.

d. Udstødningsnormer og gennemførelsesdatoer

Forslaget indeholder to sæt af udstødningsnormer (trin 3A og 3B) for kulilte (CO), summen af kulbrinter og kvælstofoxider (HC+NO_x) og partikler. CO anses ikke for at udgøre noget væsentligt miljøproblem i relation til mobile ikke-vejgående motorer og medtages derfor ikke i de følgende overvejelser. Den følgende tabel viser de nuværende og de foreslåede udstødningsnormer for de forskellige effektområder.

	HC/NO _x eller HC+NO _x				Partikler			
	Direktiv 97/68		Forslag		Direktiv 97/68		Forslag	
KW	1	2	3A	3B	1	2	3A	3B
130-560	1,3/9,2	1,0/6,0	4,0	4,0	0,54	0,2	0,2	0,025
75-130	1,3/9,2	1,0/6,0	4,0	4,0	0,70	0,3	0,3	0,025
37-75	1,3/9,2	1,3/7,0	4,7	4,7	0,85	0,4	0,4	0,025
18/19-37	-	1,5/8,0	7,5	-	-	0,8	0,6	-

Udstødningsnormerne er angivet i g/kWh. De eksisterende udstødningsnormer (trin 1 og 2) indeholder separate værdier for HC og NO_x. I det nye forslag (trin 3) er de erstattet af værdier for summen af HC og NO_x. Baggrunden er ønsket om harmonisering med de gældende amerikanske regler. I forhold til trin 2 indeholder trin 3A alene en skærpelse af udstødningsnormerne for de gasformige komponenter (HC+NO_x), mens trin 3B alene indeholder en skærpelse af værdierne for partikler. Trin 3-værdierne svarer til en reduktion for NO_x på ca. 40% og en reduktion for partikler på ca. 90% i forhold til trin 2-værdierne.

For motorer i effektområdet 19-37 kW svarer trin 3A til de amerikanske tier 2 (der findes ikke nogen amerikansk tier 3). For motorer i effektområdet 37-560 kW svarer trin 3A til de amerikanske tier 3-værdier. (US-EPA har den 15. april 2003 fremlagt forslag om en yderligere skærpelse af grænseværdierne (tier 4), jf. afsnit 6).

Det er Kommissionens opfattelse, at overholdelse af trin 3B vil forudsætte brug af partikelfiltre. Opfyldelsen af trin 3B-kravene vil derfor kræve anvendelse af svovlfattig diesel. Kommissionen oplyser i den forbindelse, at man i god tid vil foreslå en ændring af

brændstofdirektivet (98/70), således at det udvides til at omfatte ikke-vejgående maskiner, og at der for denne kategori vil blive fastsat et maksimalt svovlindhold på 50 ppm.

De foreslåede ikrafttrædelsestidspunkter for de forskellige effektområder er anført i følgende tabel. Til orientering er anført ikrafttrædelsestidspunktet af de tilsvarende amerikanske normer (tier 2 for laveste effektområde og tier 3 for de øvrige effektområder).

	EU-forslag		USA
	3A	3B	tier 2/3
130-560	31/12 2005	31/12 2010	2006
75-130	31/12 2006	31/12 2010	2007
37-75	31/12 2007	31/12 2011	2008
18/19-37	31/12 2005	-	2004

Det fremgår, at de foreslåede datoer for trin 3A (bortset fra det laveste effektområde) svarer til de ikrafttrædelsesdatoer, der er vedtaget i USA. Når man har foreslået en senere dato for det laveste effektområde hænger det simpelt hen sammen med, at direktivforslaget næppe kan vedtages endeligt før omkring årsskiftet 2004/2005.

Der indgår i øvrigt en speciel udsættelse i forhold til de nævnte datoer på 4 år for motorer, der kører med konstant hastighed (kompressorer, elaggregater, vandingspumper m.m.). Det hænger sammen med, at denne kategori først er blev omfattet af direktivet ved den ændring, som blev vedtaget i 2002 (direktiv 2002/88) med ikrafttrædelsestidspunkt 31. december 2006.

Ikrafttrædelsesdatoerne for trin 3B er fastsat ud fra to kriterier. For det første finder Kommissionen det rimeligt, at industrien får en rimelig tid (i hvert tilfælde 4 år) mellem to sæt grænseværdier. For det andet tænkes der også for trin 3B på harmonisering med USA. Her vil diesel med lavt svovlindhold først være generelt tilgængelig i 2010 (vedrørende den aktuelle udvikling i USA, se afsnit 6). I EU skal svovlfri diesel (under 10 ppm svovl) være generelt tilgængelig allerede i 2005 og fra 2009 skal al diesel til vejtrafik være svovlfri.

Forslaget indeholder et sæt grænseværdier for fartøjer til indre vandveje. Fartøjerne er inddelt i 9 kategorier efter slagvolumen og nettoeffekt. Også i dette tilfælde har man baseret sig på gældende amerikanske regler. Der foreslås forskellige ikrafttrædelsestidspunkter i perioden 31. december 2006-31. december 2008 for de forskellige kategorier.

e. Fleksible ordninger

Kommissionen anfører, at der for producenter af ikke-vejgående maskiner, som ikke selv producerer motorer, kan opstå specielle problemer i forbindelse med indførelse af nye udstødningsnormer. Det gælder især for fabrikanten, der kun producerer et lille antal maskiner og for maskiner, der kun produceres i små serier. Efter Kommissionens opfattelse er der

derfor behov for indførelse af fleksible ordninger. Kommissionens forslag indeholder en ordning, hvorefter udstyrsfabrikanten får mulighed for i en 4-5-årig periode at anvende motorer, der kun opfylder grænseværdierne i det foregående trin. Der er dog indført en begrænsning i det samlede antal motorer svarende til 20% af en årsproduktion eller et højeste antal (50,100,150 eller 200), der afhænger af effektområdet.

Forslaget indeholder endvidere ligesom det eksisterende forslag en mulighed for at tillade markedsføring af motorer i 2 år, efter at nye udstødningsnormer er trådt i kraft, forudsat at motorerne er produceret før ikrafttrædelsesdatoerne for de nye normer. I forhold til det eksisterende direktiv er der sket en mindre ændring, idet der i det eksisterende direktiv anvendes formuleringen "op til 2 år" (i Danmark er fastsat en tidsperiode på 1 år). Kommissionen anfører, at der i USA anvendes fleksible ordninger af samme karakter, som i det foreliggende forslag.

f. Andre elementer i forslaget

Der indføres holdbarhedskrav. For motorer i effektområdet 19-37 kW skal udstødningsnormerne demonstreres overholdt efter 5.000 timer. For motorer over 37 kW er holdbarhedskravet 8.000 timer.

Der fastsættes et maksimalt svovlindhold på 10 ppm for det referencebrændstof, som skal anvendes ved typegodkendelse af trin 3B-motorer.

g. Revisionsklausul

Der indgår i Kommissionens begrundelse for forslaget en række usikkerheder om den fremtidige udvikling. Det har ført til, at Kommissionen i forslaget har indbygget en forpligtelse til senest den 31. december 2006 at fremlægge vurderinger af følgende forhold:

- tilgængelig teknik til at opfylde trin 3B,
- behov for yderligere fleksible ordninger,
- behov for separat prøvningsprocedure for jernbaneanvendelser,
- mulighed for at udvide anvendelsesområdet til alle jernbaneanvendelser,
- mulighed for at indføre skærpede krav til NO_x,
- behov for nyt sæt grænseværdier for fartøjer på indre vandveje, og
- behov for at udvide anvendelsesområdet til motorer under 19 kW og over 560 kW.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Forslaget er en skærpelse af et eksisterende direktiv, som pålægger Kommissionen at fremlægge forslag til skærpede udstødningsnormer. Forslaget vurderes på den baggrund at være i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Regler vedrørende forurening fra mobile ikke-vejgående maskiner indgår i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 667 af 14. september 1998, ændret ved bekendtgørelse nr. 844 af 11. oktober 2002. Kommissionens forslag vil kunne indføres i dansk lovgivning via en ændring af nævnte bekendtgørelse.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Forslaget vil få konsekvenser for produktionsprisen af de omhandlede maskiner. For trin 3B-motorer vil der endvidere i de fleste EU-lande komme ekstra udgifter til det anvendte brændstof, idet overholdelse af de foreslåede krav kræver anvendelse af brændstof med max. 50 ppm svovl. Dette vil ikke være tilfældet i Danmark, idet det allerede af den eksisterende danske brændstofbekendtgørelse (nr. 77 af 15. januar 2001) fremgår, at svovlindholdet i diesel, der anvendes i mobile ikke-vejgående maskiner fra 2005 må være max. 50 ppm. Kommissionen har haft en konsulent til at vurdere de forventede prisstigninger og har på den baggrund udarbejdet følgende skøn for meromkostningerne pr. motor ved at opfylde trin 3A + trin 3B:

18-37 kW:	13.500 kr.
37-75 kW:	28.000 kr.
75-130 kW:	40.000 kr.
130-560 kW:	63.000 kr.

Kommissionen anfører, at de nævnte priser formentlig er overvurderet, idet tilsvarende beregninger fra USA viser langt lavere værdier.

Kommissionen har også udarbejdet et skøn over livstidsomkostningerne ved at skifte fra diesel med svovlindhold på 1000 ppm til 50 ppm. Her er resultaterne:

18-37 kW:	2.200 kr.
37-75 kW:	5.300 kr.
75-130 kW:	10.700 kr.
130-560 kW:	37.500 kr.

De væsentligste maskiner, som er omfattet af det foreliggende forslag, er entreprenørmaskiner, mejetærskere og trucks. Da det må forventes, at indholdet af det endelige forslag automatisk overføres til direktiv 2000/25 om forurening fra traktorer, vil disse køretøjer blive inddraget i de videre vurderinger.

Teknologisk Institut har for Miljøstyrelsen i 2002 udarbejdet en opgørelse over forureningen fra ikke-vejgående maskiner. Der er i den forbindelse udarbejdet en oversigt over det typiske årlige salg af disse maskiner:

	<u>19-37 kW</u>	<u>37-75 kW</u>	<u>75-130 kW</u>	<u>130-560 kW</u>
Traktorer	-	1100	1500	300
Entreprenørmaskiner	450	650	400	50
Mejetærskere	-	-	50	350
Trucks	30	370	100	-

Ved at sammenholde det årlige salg af de forskellige kategorier med de af Kommissionen anførte skønnede meromkostninger pr. motor kan de samlede årlige merudgifter til anskaffelse af nye maskiner opgøres til at ligge i størrelsesorden 190 mio. kr., fordelt med ca. 110 mio. kr. for nye traktorer, ca. 25 mio. kr. for nye mejetærskere, ca. 40 mio. kr. for nye entreprenørmaskiner og ca. 15 mio. kr. for nye trucks.

Den foreliggende statistik gør det ikke muligt at opgøre omkostningerne for stat, kommune og amter, men meromkostningerne skønnes for hovedpartens vedkommende at skulle bæres af landbrug og entreprenører.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark.

5. Høring

Kommissionens forslag er sendt i høring til 26 interessenter. Der er modtaget 5 svar.

Kommunernes Landsforening og Banestyrelsen er generelt positive over for forslaget. MAN B&W fremhæver betydningen af internationalisering af emissionsregler og henviser i øvrigt til de kommentarer, som er udsendt af den europæiske brancheorganisation af motorfabrikanter (Euromot). Brancheorganisationen er generelt positiv over for forslaget, således som det er fremlagt af EU-kommissionen.

Københavns Kommune foreslår, at de skærpede partikelkrav (trin 3B) allerede indføres i trin 3A. Dette kan efter kommunens opfattelse ske ved, at man i hele EU sænker svovlindholdet i dieselolie til 50 ppm. Kommunen finder i øvrigt, at det bør være forpligtende at anvende den transiente kørecyklus allerede ved trin 3A, og at den skal anvendes både ved måling af partikler og gasformige forureninger.

DSB oplyser, at man har målt aktuelle køreselsmønstre på ældre skinnebusser (MR) og nyere IC3-tog, og at disse informationer er videregivet til Kommissionen. DSB konkluderer, at det aktuelle køreselsmønster for de ældre skinnebusser stemmer meget godt overens med den 3-mode cyklus (F), som er defineret af den internationale standardiseringsorganisation (ISO) for jernbanedrift. For de nyere IC3-tog er der imidlertid meget store afvigelser fra denne cyklus. Her svarer de aktuelle køreselsforhold mere til de køreselsforhold, der anvendes ved test

af lastbiler (ESC 13-mode test). DSB finder dog, at Kommissionens forslag om at anvende en 8-mode test (C1) er en væsentlig forbedring i forhold til anvendelse af F-testen. DSB tilføjer, at man for togdrift kunne ønske sig målinger i "belastet tomgang", som er relevant i forbindelse med stationsophold. DSB har i øvrigt medsendt en række opklarende spørgsmål vedrørende direktivteksten blandt andet om muligheden for i fremtiden at anskaffe mere miljøvenlige motorer end fastsat i direktivet, ikrafttrædelsestidspunkter, muligheden for at komme ind under de fleksible ordninger, holdbarhedskrav, udskiftning af motorer og referencebrændstof.

På møde i specialudvalget (miljø) den 7. februar 2003 blev fremsat enkelte bemærkninger af redaktionel karakter. Disse er indført i teksten.

På møde i specialudvalget (miljø) den 20. maj 2003 fremkom følgende bemærkninger:

Det Økologiske Råd kunne støtte den danske holdning om, at alle lokomotiver bør være omfattet af direktivet, bla. da man ellers ville kunne risikere spekulation i at vælge motorer med effekt over grænseværdiområdet. Det Økologiske Råd opfordrede endvidere til, at Danmark arbejdede for en yderligere fremskyndelse af indfasningen af trin 3B.

Greenpeace tilkendegav, at evt. prissætninger i givet fald skulle gøres bedre end i en tidligere vurdering i en anden sammenhæng fra 2001, hvor der var ikke var sondret mellem små og store partikler.

På specialudvalgsmøde (miljø) den 8. oktober 2003 fremførte Dansk Landbrug at de - for så vidt angår landbrugsmaskiner - fandt at der var tale om ganske store omkostninger med en tvivlsom miljømæssig effekt. Dansk Landbrug syntes ikke umiddelbart at dette stemte overens med regeringens politik om mest miljø for pengene.

Ad punkt 3 - Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Kvotedirektivet, vedrørende Kyoto-protokollens projektmekanismer
KOM (2003) 403

Revideret notat

Resumé: Forslagets hovedformål er at skabe mulighed for at virksomhederne kan benytte kreditter fra JI- og CDM-projekter på lige fod med EU-kvoter til opfyldelse af deres forpligtelser under EU's kvotedirektiv og dermed øge mængden af muligheder for at opfylde forpligtelser under EU's kvotedirektiv. Forslaget indebærer i hovedtræk: At virksomheder kan veksle JI- og CDM-kreditter til EU-kvoter hos staten. - At den samlede mængde projektkreditter, som konverteres til kvoter, skal begrænses. De kvantitative restriktioner introduceres for hele fællesskabet og ikke for enkelte medlemsstater. - At JI- og CDM-kreditter først kan omveksles til EU-kvoter og benyttes til opfyldelse af forpligtelser i EU-systemet fra 2008. - At kreditter der stammer fra atomkraft- og sinksprojekter ikke kan veksles til EU-kvoter. - At det for at undgå at reduktioner tælles to gange ikke vil være tilladt at udstede emissionsreduktionskreditter for JI-projekter etableret i sektorer, der er omfattet af Kvotedirektivet eller indirekte omfattet af Kvotedirektivet. - At der indføres en overgangsordning for JI-projekter etableret i de nye medlemsstater i sektorer der er omfattet af Kvotedirektivet. For sådanne projekter vil det være muligt at kreditere reduktioner indtil 2012 hvis de er godkendt før 31. december 2004. - At baselines ikke må fastsættes under fællesskabslovgivningens krav eftersom at alle EU-medlemsstater, også de nye, skal opfylde fællesskabslovgivningen. - At offentligheden skal have adgang til informationer om JI- og CDM-projektaktiviteter. - At offentligheden skal have adgang til informationer om medlemsstaternes strategier for implementering af JI og CDM og at befolkningen skal høres om disse strategier. - At der ikke etableres nye institutioner, men at FN's verifikationsinstitutioner benyttes. - At medlemslandene skal vedtage den nødvendige nationale lovgivning senest 30. september 2004.

1. Status

Kommissionen udsendte den 23. juli 2003 ovennævnte forslag. Forslaget har hjemmel i artikel 175(1) i traktaten og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Formandsskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på en politisk debat.

Grundnotat blev oversendt til Folketinget den 2. september 2003.

2. Formål og indhold

Forslagets hovedformål er at skabe mulighed for at virksomhederne kan benytte kreditter fra JI- og CDM-projekter på lige fod med EU-kvoter til opfyldelse af deres forpligtelser under EU's kvotedirektiv. Brug af JI- og CDM-kreditter vil øge mængden af muligheder for at opfylde forpligtelser under EU's kvotedirektiv og dermed reducere omkostningerne til opfyldelse af reduktionsforpligtelserne for virksomhederne.

Forslaget indebærer i hovedtræk:

- At virksomheder kan veksle JI- og CDM-kreditter til EU-kvoter hos staten. Disse EU-kvoter er gyldige til opfyldelse af forpligtelser under Kvotedirektivet. JI- og CDM-kreditter er altså ikke direkte brugbare til opfyldelse af virksomheders forpligtelser under Kvotedirektivet.
- At den samlede mængde projektkreditter, som konverteres til kvoter, skal begrænses. I denne forbindelse fastlægger forslaget, at en evaluering skal foretages, når den samlede mængde projektkreditter når 6 pct. af den samlede mængde kvoter allokeret af medlemslandene. I forbindelse med denne evaluering kan Kommissionen overveje et loft på 8 pct. De kvantitative restriktioner introduceres for hele fællesskabet og ikke for enkelte medlemsstater.
- At JI- og CDM-kreditter først kan omveksles til EU-kvoter og benyttes til opfyldelse af forpligtelser i EU-systemet fra 2008
- At kreditter der stammer fra atomkraft- og sinksprojekter ikke kan veksles til EU-kvoter.
- At det for at undgå at reduktioner tælles to gange ikke vil være tilladt at udstede emissionsreduktionskreditter for JI-projekter etableret i sektorer, der er omfattet af Kvotedirektivet eller indirekte omfattet af Kvotedirektivet.
- At der indføres en overgangsordning for JI-projekter etableret i de nye medlemsstater i sektorer der er omfattet af Kvotedirektivet. For sådanne projekter vil det være muligt at kreditere reduktioner indtil 2012 hvis de er godkendt før 31. december 2004.
- At baselines ikke må fastsættes under fællesskabslovgivningens krav eftersom at alle EU-medlemsstater, også de nye, skal opfylde fællesskabslovgivningen.
- At offentligheden skal have adgang til informationer om JI- og CDM-projektaktiviteter.
- At offentligheden skal have adgang til informationer om medlemsstaternes strategier for implementering af JI og CDM og at befolkningen skal høres om disse strategier.
- At der ikke etableres nye institutioner, men at FN's verifikations institutioner benyttes.
- At medlemslandene skal vedtage den nødvendige nationale lovgivning senest 30. september 2004.

2. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at forslaget afbalancerer hensynet til fælles spilleregler for det indre marked med hensynet til størst mulig national frihed til opfyldelse af sin forpligtelse.

Målet for den påtænkte handling er etablering af en kobling mellem Kyotoprotokollens projektbaserede mekanismer og Kvotedirektivet. Dette vurderes ikke at kunne opfyldes af medlemsstaterne hver for sig, men nødvendiggør at Fællesskabet træffer foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet går dette direktiv ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål

Kommissionen er derfor af den opfattelse, at forslaget er i overensstemmelse med traktatens bestemmelser om nærhed og proportionalitet. Regeringen er enig heri.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser: Dette forslag er et ændringsforslag til Kvotedirektivet, som Danmark endnu ikke har implementeret. Kvotedirektivet skal være implementeret i Danmark senest 31. december 2003. Forslaget vil medføre ændring af den lovgivning som skal implementere Kvotedirektivet i Danmark. Behovet for ændringer skyldes blandt andet:

- at der ikke i implementeringen af Kvotedirektivet er åbnet mulighed for veksling af projektkreditter;
- at der skal etableres overgangsordning for JI-projekter i de nye EU-medlemsstater;
- at der etableres en offentlig enhed der kan administrere omveksling af projektkvoter.

Økonomiske og administrative konsekvenser: Forslaget medfører en udvidelse af mulighederne for at opfylde forpligtelser for de af Kvotedirektivet omfattede virksomheders og har dermed positive økonomiske konsekvenser for virksomhederne.

I forhold til en situation uden mulighed for konvertering af projektkreditter til kvoter vil der med stor sandsynlighed ske et prisfald på kvoter internt i EU's kvotesystem. Størrelsen af faldet i kvotepriserne og dermed forbrugerpriserne vil bl.a. afhænge af, hvor restriktivt markedet indrettes. Her er tre af restriktionerne særligt relevante, nemlig: størrelsen af loftet over omveksling af projektkvoter, som vurderes ved 6 % (og evt. indføres ved 8%), udskydelsen af brug af projektkvoter til 2008 og begrænsningen af projekttyper.

Under alle omstændigheder vurderes forslaget at være vigtigt for at holde priseniveauet nede i EU-systemet, men restriktionerne i forslaget kan forhøje prisen.

Forslaget vil medføre et begrænset øget forbrug af personaleressourcer i staten. Amter og kommuner vil kun blive påvirket i den udstrækning amtslig eller kommunalt ejede virksomheder bliver omfattet af emissionshandel.

Beskyttelsesniveau: Forslaget vurderes at have en neutral indvirkning på beskyttelsesniveauet såvel i Danmark som i EU under ét.

5. Høring

Forslaget er sendt i høring til en kreds af høringsberettigede med frist til 22. september 2003.

Rammenotatet har været til skriftlig høring i specialudvalget (miljø) med frist d. 27. august. Der er indkommet følgende høringssvar:

Dansk Handel og Service har ingen kommentarer til rammenotatet.

Elkraft System ønsker en præcisering af de ønskede ændringer i restriktionerne på brugen af projektmekanismerne. *Elkraft System* finder det vigtigt at sikre et velfungerende elmarked med lige konkurrencevilkår, og betoner herunder, at forslaget bestemmelse om, at JI-projekter ikke kan gennemføres i de lande og sektorer som er omfattet af Fællesskabets kvotehandelssystem, ikke må svækkes.

Dansk Energi støtter, at kreditter fra CDM-projekter skal kunne konverteres allerede i perioden fra 2005-7. *Dansk Energi* finder endvidere, at muligheden for at indføre et loft for konverteringen helt bør fjernes. Subsidiært kan *Dansk Energi* acceptere en "trigger", som udløser en evaluering, som foreslået af Kommissionen, men der må ikke i direktivet være indeholdt nogen indikation på et evt. lofts størrelse. Muligheden for et loft anføres at ville medføre stor usikkerhed for større og mere langsigtede projekter, som vil medføre en "først til mølle" situation. *Dansk Energi* finder endvidere, at der skal være fælles regler, således at når der i et land er fastsat en baseline, så benyttes samme baseline for alle projekter. Endeligt efterlyser *Dansk Energi* endvidere et klart signal om, at EU vil sikre at der hurtigst muligt åbnes for kvotehandel med tredjelande, da kvotemarkedet ikke bør begrænses til EU.

Danisco kan støtte den danske holdning, og opfordrer til, at Danmark får sat kraftigt gang i køb af kvoter, først og fremmest statsligt men også privat.

Dansk Metal og CO-industri kan støtte indstillingerne til dansk holdning. *Dansk Metal og CO-industri* finder det endvidere afgørende, at der etableres et overordnet og troværdigt set af retningslinjer for kvotehandel indenfor EU, og at der sikres sammenhæng med Kyoto-protokollens fleksible mekanismer. Det findes ligeledes væsentligt, at medlemslandene sikres størst mulig frihed til at leve op til de miljømæssige forpligtelser på den mest omkostningseffektive måde, herunder også gennem samarbejde med lande udenfor EU.

Oliebranchens Fællesrepræsentation kan overordnet støtte den danske holdning, men forbeholder sig ret til at vende tilbage med præciserende kommentarer i den almindelige høring.

Dansk Industri tillægger det særdeles stor vægt, at der udarbejdes et EU-direktiv, så virksomhederne kan benytte projektkreditter fra JI- og CDM-projekter. *Dansk Industri* finder det afgørende, at europæiske virksomheder frit kan handle CO2-kreditter med lande uden for EU. *Dansk Industris* støtte til direktivet forudsætter således, at der ikke lægges begrænsninger på brugen af CO2-kreditter, da dette vil forværre europæiske virksomheders konkurrenceevne. *Dansk Industri* finder endvidere, at en kvantitativ begrænsning er et forkert signal at sende til Rusland, som bringer Kyoto-protokollens ikrafttræden i fare. *Dansk Industri* er endvidere modstander af, at der ifølge forslaget ikke vil kunne konverteres projektkreditter i perioden 2005-2007, og foreslår at der åbnes mulighed for at kunne konvertere både JI- og CDM-projektkreditter til kvoter i Fællesskabets kvotehandelssystem i perioden 2005-2007.

Dansk Industri mener, at det er en væsentlig forudsætning for regeringens klimastrategi, at der ikke sættes begrænsninger for anvendelsen af Kyoto-protokollens fleksible mekanismer, og at en begrænsning må føre til en justering af regeringens klimastrategi.

Dansk Industri mener endvidere, at der i de senere år samlet set er foretaget og fortsat vil blive foretaget miljøinvesteringer i energisektoren, at argumentet om nødvendigheden af en kvantitativ begrænsning for at kunne leve op til supplementaritet er irrelevant.

Greenpeace finder, at kvoterne i EU's kvotehandelssystem skal holdes totalt adskilt fra kreditter fra JI- og CDM-projekter, og er derfor modstander af det foreliggende forslag. Danmark bør som en af verdens værste udledere af CO₂ på ligefod med de øvrige rige lande gå foran og reducere sine egne udslip før U-landene også forpligter sig til at reducere sine udslip. *Greenpeace* anfører at forslaget vil undergrave, at der sikres reelle reduktioner inden for EU. *Greenpeace* anfører derfor, at forslaget er i grundlæggende modstrid med supplementaritetsprincippet under Kyoto-protokollen og at EU risikerer at miste al troværdighed i klimaforhandlingerne. Skulle forslaget blive vedtaget mod *Greenpeace*'s ønske, skal der være et bindende loft for konverteringen af projektkreditter, som er betragteligt mindre end det foreslåede. *Greenpeace* finder endvidere, at det i givet fald kun må være muligt at kunne konvertere projekter med vedvarende energi, mens det ikke må være muligt at kunne konvertere sinks, atomkraft, nye store vandkraftanlæg og projekter med fossile brændsler. Endeligt er *Greenpeace* kraftig modstander af et evt. ønske om at kunne købe "varm luft" i Rusland, da det i givet fald vil sabotere hele formålet med Fællesskabets kvotehandelssystem. *Greenpeace* er således ikke enig i, at Danmark generelt har en interesse i at forslaget vedtages. *Greenpeace* anfører at hvis forslaget ikke kan tages af bordet, bør det som minimum strammes op på bla. lavere loft, brugen af CDM i perioden 2005-08, frihed til valg af type projekter, inddragelse af AAU'er.

Det Økologiske Råd finder, at direktivet om kvotehandel med drivhusgasser i Fællesskabet er et afgørende skridt mod en mere bæredygtig udvikling. *Det Økologiske Råd* finder, at Kommissionens forslag er udtryk for en rimelig balance mellem på den ene side at få bragt orden i eget hus ved i al væsentlighed at fastholde, at reduktion i udledning af drivhusgasser skal ske i de rige lande, som i dag står for langt den største del af udledningerne. På den anden side må EU også have mulighed for i et begrænset omfang at erstatte begrænsninger i egne udledninger med godskrevne JI- og CDM-projektkreditter. *Det Økologiske Råd* finder på den baggrund de foreslåede "grænser" for omveksling af projektkreditter på 6% og 8% for ganske passende. *Det Økologiske Råd* støtter endvidere ikke, at det skal være muligt at omveksle projektkreditter fra sinks og atomkraft. Endelig er *Det Økologiske Råd* enig med Kommissionen i, at EU's kvotehandelssystem ikke skal kunne kobles til "varm luft kvoter", og kan på den baggrund samlet set støtte Kommissionens forslag.

Det Økologiske Råd er derimod ikke enig i rammenotatets fremstilling af konsekvenserne for Danmark. *Det Økologiske Råd* mener således ikke, at forslaget entydigt kan siges at have positive økonomiske konsekvenser for virksomhederne. Der vurderes muligvis at være en kortsigtet gevinst, men på længere sigt vurderes en for kraftig anvendelse af projektkreditter at ville sætte de danske bestræbelser på energibesparelser og omstilling til vedvarende energi i stå, således at Danmark vil stå i en ringere økonomisk situation ved fastlæggelsen af klimamål efter 2012, eller ved kraftige stigninger i prisen for fossile brændsler, hvor Danmark antages inden 2012 at blive netto-importør.

Det Økologiske Råd tager endvidere stærkt afstand fra den danske holdning og indstillingerne. *Det Økologiske Råd* vender sig således kraftigt imod, at der ikke må være "unødige kvantitative begrænsninger", *Det Økologiske Råd* støtter at der først kan konverteres projektkreditter fra 2008, *Det Økologiske Råd* er endvidere imod, at der skal være "passende frihedsgrader" ved valget af projektyper. *Det Økologiske Råd* finder det endvidere "dybt beskæmmende for dansk troværdighed på miljøområdet", at en af indstillingspindene åbner mulighed for at inddrage international kvotehandel under direktivets anvendelsesområde.

Verdensnaturfonden (WWF) betragter EU's kvotehandelssystem som det måske vigtigste miljøpolitiske instrument, der nogensinde er vedtaget i EU, og finder det altafgørende for indsatsen mod klimaforandringerne, at EU's kvotehandelssystem bliver en miljømæssig, politisk og økonomisk succes. *WWF* finder, at det foreliggende forslag underminerer EU kvotehandelssystemets miljømæssige effektivitet og forstyrrer prisdannelsen i EU med skævvridning af erhvervslivets konkurrence som resultat. *WWF* anbefaler derfor, at forslaget droppes. Hvis forslaget ikke bliver droppet, skal der være en skrap kvantitativ begrænsning på muligheden for at konvertere projektkreditter på f.eks. 4% og det må ikke være muligt at konvertere sinks-projekter og dårlige vandkraftprojekter.

Et revideret rammenotat har været sendt i høring i miljøspecialudvalget med frist d. 15. september 2003. Der er indkommet følgende høringssvar:

Dansk Energi har ingen supplerende kommentarer

Dansk Industri mener, at den nye indstilling om, at Danmark kan støtte forslag om, at international kvotehandel under Kyoto-protokollen (AAU'er) inddrages under direktivets formål, bør udelades. *Dansk Industri* har sympati for intentionen om at skabe muligheder for virksomhederne for at kunne konvertere internationale kvoter, men vurderer at de politiske muligheder for at undgå kvantitative begrænsninger hermed vil blive forringet. *Dansk Industri* fastholder, at der ikke er nogen god begrundelse for nogen form for kvantitativ begrænsning af konverteringen af projektkreditter, og at en sådan derfor skal udelades af det endelige direktiv, ellers vil en afgørende forudsætning for regeringens klimastrategi være

faldet bort. *Dansk Industri* fastholder endvidere, at der bør være mulighed for at konvertere projektkreditter i perioden 2005-2007.

Oliebranchens Fællesrepræsentation (OBF) kan grundlæggende støtte direktivet, da det findes afgørende, at virksomheder frit kan handle projektkreditter med landene uden for EU. *OBF* ønsker ikke, at der lægges begrænsninger på brugen af projektkreditter. Et loft for brugen af projektkreditter vurderes at kunne give så meget usikkerhed i markedet, at antallet af projekter vil blive begrænset, eller der vil kunne opstå en "først til mølle situation", hvor mere langsigtede projekter aldrig bliver igangsat, og de danske virksomheder i sidste ende risikerer at blive udelukket fra brugen af de fleksible mekanismer. *OBF* kan på den baggrund støtte den danske holdning.

Specialarbejderforbundet (SID) kan støtte den danske holdning, men finder det dog problematisk, hvis det bliver muligt at handle med CO₂-kvoter efter for godt befindende. *SID* finder således, at Kyoto-protokollen skal overholdes ved, at der sker reduktioner i såvel hjemlandet og ved at medvirke til, at andre lande kan nedbringe deres CO₂-udslip.

Verdensnaturfonden (WWF) tager kraftigt afstand fra, at Danmark nu ifølge det reviderede rammenotat skal kunne støtte forslag om, at lade international kvotehandel indgå i direktivets anvendelsesområde. *WWF* anfører, at EU's interne kvotehandelssystem er etableret for at generere omkostningseffektive CO₂-reduktioner hos de største CO₂-udledere i EU, uden at konkurrenceevnen forvrides mellem EU's erhvervsliv. Sigtet er således både miljømæssigt som økonomisk: Mest miljø for pengene. Hvis kvotesystemet åbnes for international kvotehandel (AAU'ere), vil det medføre, at der muligvis blive en økonomisk effektivitet, men der leveres ingen miljø-vare for pengene. *WWF* anfører videre, at hvis kvotehandlen ikke længere er intern, vil den være en illusion og ikke længere et redskab til at sikre den fornødne omstilling i EU. En åbning for internationale kvoter i kvotehandelssystemet vil således underminere det potentielt vigtigste miljøpolitiske redskab, som nogensinde er etableret i EU.

Det Økologiske Råd justerer sit første høringssvar med, at det er af største betydning at fastholde en overgrænse for anvendelsen af projektkreditter, og at det foreslåede loft på 8% er for højt i betragtning af at loftet kun gælder for de kvotebelagte virksomheder og de øvrige anslag mod Kyoto-protokollens forudsætning om hjemlige reduktioner i I-landene. *Det Økologiske Råd* finder det endvidere uantageligt, at "en eventuel begrænsning søger at tage højde for forskellene i medlemsstaternes reduktionsforpligtelse". *Det Økologiske Råd* mener i modsætning hertil, at Danmark bør vedkende sig sin reduktionsforpligtelse på 21% i lyset af Danmarks overmåde store udledning af drivhusgasser. *Det Økologiske Råd* finder endvidere formuleringen om international kvotehandel ødelæggende for kvotehandelssystemet.

Forslaget er sendt i ordinær høring til en kreds af høringsberettigede med frist til d. 22. september 2003. Der er indkommet følgende høringssvar:

Landbrugsrådet bemærkede, at muligheden for at indføre et loft for konverteringen helt bør fjernes.

Vindmølleindustrien finder, at kvoterne i EU's kvotehandelssystem skal holdes totalt adskilt fra kreditter fra JI- og CDM-projekter, og er derfor modstander af det foreliggende forslag. *Vindmølleindustrien* anfører, at forslaget vil sænke prisen på kvoter betragteligt og dermed undergrave, at der sikres reelle reduktioner inden for EU. Det anføres endvidere, at den lave pris vil fjerne kvotemarkedets betydning for vedvarende energiteknologier og dermed incitamentet til teknologiudvikling. Det foreslås derfor, at JI- og CDM-kreditter sikres en mindstepris på 25 Euro per ton. *Vindmølleindustrien* anfører endvidere, at forslaget er i grundlæggende modstrid med supplementaritetsprincippet under Kyoto-protokollen og at den lave kvotepris ikke afspejler den samfundsmæssige omkostning men kun den marginale omkostning ved at nedbringe emissionerne.

Eltra mener, at det er af stor betydning, at virksomhederne kan benytte projektkreditter fra JI- og CDM-projekter, og støtter derfor hovedformålet. *Eltra* mener endvidere, at kreditter fra CDM-projekter skal kunne konverteres allerede i perioden fra 2005-7, og at der bør oprettes et centralt register der registrerer alle handler. *Eltra* støtter værnet mod dobbeltberegning og ønsker et transparent system særligt med hensyn til hvilke JI og CDM-projekter, der er undervejs af hensyn til investeringer som vil overskride et eventuelt loft. *Eltra* efterlyser stillingtagen til hvem, der bliver dansk myndighed og en snarlig stillingtagen til den nationale allokeringsplan. *Eltra* finder, at et eventuelt loft bør fastsættes for landene individuelt og ikke for fællesskabet, og at den foreslåede grænse på 15 MW for anlæg der er omfattet af CDM bør fjernes.

Oliebranchens Fællesrepræsentation (OBF) finder endvidere i den ordinære høring, at kreditter fra CDM-projekter skal kunne konverteres allerede i perioden fra 2005-7 og at begrænsningerne på typen af projekter, der kan indregnes ikke er overensstemmelse med EU's internationale forpligtelser.

Dansk Industri anfører endvidere i deres ordinære høringssvar, at de er uenige i Kommissionens argumentation om, at en kvantitativ begrænsning via teknologiudvikling vil medføre forbedringer for det globale miljø. Tværtimod mener *Dansk Industri* at begrænsningen på brug af projektmekanismerne vil resultere i tab af muligheder på verdensmarkedet for renere teknologi og formindskelse af teknologioverførslen til udviklingslandene og deraf følgende miljøforringelser.

På møde i specialudvalg (miljø) den 8. oktober 2003 gentog Greenpeace, Det Økologiske Råd og WWF deres kritik af forslaget som tidligere fremført ved skriftlig høring, samt deres uenighed med den danske holdning og indstilling i kommenteret dagsorden. WWF fremførte

endvidere, at de fandt argumenterne i kommenteret dagsorden for politiseret. WWF fandt således at de makroøkonomiske vurderinger var for skråsikre, og at den samlede argumentation for den danske holdning ikke levede op til normal standard. Endvidere foreslog WWF, at der i indstillingen vedrørende kvalitative krav til projektkrediternes godkendelse, skulle reflekteres Udenrigsministeriets forarbejde for så vidt angår rammer for CDM projekter.

Ad punkt 4 - Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets Forordning om visse fluorholdige drivhusgasser.

KOM(2003) 492 endelig, 2003/0189 (COD)

Nyt notat

Resumé: Forordningen indeholder regler, der vil begrænse emissionen af visse fluorholdige drivhusgasser (også kaldet industrielle drivhusgasser), nemlig stofgrupperne HFC'er og PFC'er samt stoffet SF₆ (svovlhexafluorid). Det overordnede politiske mål er ifølge Kommissionen gennem omkostningseffektive afværgeforanstaltninger at yde et væsentligt bidrag til EU's opfyldelse af Kyoto-målene og at undgå den forvridding af det indre marked, som nationale foranstaltninger – eksisterende og planlagte – kunne medføre.

1. Status

Kommissionen sendte den 11. august 2003 ovennævnte forslag til Rådet og Parlamentet.

Forslaget har hjemmel i artikel 95 i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Forslaget har sin oprindelse i ECCP (European Climate Change Programme) som en del af Fællesskabets indsats i forbindelse med opfyldelsen af Kyoto-protokollen, hvor Fællesskabet har forpligtiget sig til at reducere udslippet af drivhusgasser med i alt 8% i forhold til udslippet i 1990.

Forslaget har ikke tidligere været oversendt til Folketingets Europaudvalg.

Forslaget er sat på dagsordenen for Rådsmødet (miljø) den 27. oktober 2003 med henblik på politisk debat.

2. Formål og indhold

Forordningen indeholder regler, der vil begrænse emissionen af visse fluorholdige drivhusgasser (også kaldet industrielle drivhusgasser), nemlig stofgrupperne HFC'er og PFC'er samt stoffet SF₆ (svovlhexafluorid).

Det overordnede politiske mål er ifølge Kommissionen gennem omkostningseffektive afværgeforanstaltninger at yde et væsentligt bidrag til EU's opfyldelse af Kyoto-målene og at undgå den forvridding af det indre marked, som nationale foranstaltninger – eksisterende og planlagte – kunne medføre.

Forordningen indeholder tiltag på flere områder:

1. Indeslutning (lækage)

- Der skal træffes alle teknisk og økonomisk mulige foranstaltninger for at forebygge og minimere emissioner af industrielle drivhusgasser.
- Der skal indføres obligatorisk kontrol for lækage på stationære køle-, luftkonditionerings- og varmepumpeanlæg afhængig af anlæggenes fyldning: 1) Fyldning mellem 3 og 30 kg – kontrol 1 gang årligt, 2) Fyldning mellem 30 og 300 kg – kontrol 4 gange årligt og 3) Fyldning over 300 kg – kontrol hver måned.
- Kontrolhyppigheden kan tilpasses af den kompetente myndighed, hvis der er installeret lækagedetektorsystem.
- For alle typer anlæg med fyldning over 300 kg skal der installeres lækagedetektorsystem
- Der skal føres fortegnelse over mængder og typer installerede fluorholdige gasser over hvert enkelt anlæg indeholdende mere end 3 kg industrielle drivhusgasser.

2. Genvinding

De fleste typer anlæg og beholdere vil blive omfattet af et krav om genvinding af industrielle drivhusgasser med henblik på genanvendelse, regenerering eller destruktion. Det gælder for køleanlæg, airconditionanlæg, varmepumper, brandslukningsudstyr, højspændingsanlæg, genpåfyldelige beholdere og udstyr, der indeholder opløsningsmidler. Industrielle drivhusgasser i andre typer udstyr skal ligeledes genvindes, såfremt det er teknisk/økonomisk muligt.

3. Uddannelses- og certificeringsprogrammer

Medlemstaterne skal udarbejde programmer for uddannelse og certificering for det personale, der udfører aktiviteter i henhold til artiklerne 3 og 4, dvs. henholdsvis med indeslutning og genvinding af fluorholdige gasser.

4. Indberetning

Producenter og importører/eksportører skal indberette om importerede/eksporterede mængder til Kommissionen.

5. Begrænsning i anvendelse

Der er foreslået forbud mod SF₆ til hhv. oppumpning af bildæk hurtigst muligt og i magnesiumstøbning fra 01.01.07, hvis der årligt anvendes mere end 500 kg SF₆.

6. Luftkonditioneringsanlæg i nye person- og varebiler

- Enhver, der markedsfører luftkonditioneringsanlæg (aircondition) til køretøjer med industrielle drivhusgasser med et drivhuspotentiale (Global Warming Potential¹) på over 150 skal fra 01.01.05 sikre sig, at udsivningen ikke er større end 40 g (1 fordampere) eller 50 g for anlæg med 2 fordampere

¹ GWP eller Global Warming Potential er et udtryk for, hvor stort et drivhuspotentiale, den enkelte gas har i forhold til CO₂. F.eks. har en af de mest anvendte gasser HFC-134a en GWP på 1300, hvilket betyder, at 1 kg HFC-134a svarer til 1300 kg CO₂.

- Fra 01.01.09 skal der ske en gradvis nedgang i markedsføringen af nye køretøjer med luftkonditioneringsanlæg, der indeholder industrielle drivhusgasser med et drivhuspotentiale på over 150. Der vil blive tale om et sindrigt kvotesystem afhængig af den pågældendes markedsandel og markedsføring af forbedrede systemer eller systemer uden industrielle drivhusgasser. Der kan ske overdragelse af kvoter til andre kvoteindehavere.

7. Begrænsning i markedsføring

Der er foreslået følgende forbud mod markedsføring:

- Engangsbeholdere (alle gasser) undtagen til laboratorie- og analyseformål samt i medicinske dosisinhalatorer fra 1 år efter ikrafttrædelsesdato
- Kølemidler (HFC og PFC) i ikke-indesluttede anlæg med direkte fordampning fra ikrafttrædelsesdato
- Brandslukningsudstyr (PFC) fra ikrafttrædelsesdato
- Ruder (alle) fra 2 år efter ikrafttrædelsesdato (SF₆ anvendes til støjisolering i visse ruder)
- Sko (SF₆) fra ikrafttrædelsesdato samt HFC og PFC fra 1. juli 2006 (anvendes f.eks. visse skotyper til stødabsorbering)
- Enkomponent-skum (HFC) undtagen ved krav om at opfylde nationale sikkerhedsnormer fra 1 år efter ikrafttrædelsesdato
- Nye spraydåser (HFC) fra 3 år efter ikrafttrædelsesdato

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at der i forslaget er taget hensyn til nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet. Der tages hensyn til, at forvriddningen af det indre marked skal være mindst mulig, således at alle berørte virksomheder stilles lige i konkurrencen.

Kommissionen anfører ligeledes, at bestemmelserne om indeslutning og genvinding i princippet kan tilgodese målet om det indre marked, samtidig med at der sikres en høj grad af miljøbeskyttelse, men ensartede restriktioner for markedsføring og brug er nødvendige, hvor indeslutning ikke fungerer, og hvor brug af industrielle drivhusgasser anses for uhensigtsmæssig.

Desuden har medlemsstaterne brug for smidighed, så de kan indføre andre bestemmelser, f.eks. om uddannelses- og certificeringsprogrammer, på baggrund af deres nationale situation.

Det er fastslået, at der er behov for lovgivning om reduktion af industrielle drivhusgasser, hvilket støttes stærkt af alle implicerede parter.

Kommissionen har undersøgt forslagets økonomi, og det er påvist, at foranstaltningerne er omkostningseffektive og står i rimeligt forhold til det forventede resultat.

Regeringen er enig i, at forslaget er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Der er tale om en forordning, der omfatter regler, der berører såvel miljø- som arbejdsmiljøreguleringen. Forordningens bestemmelser vil blive indført i dansk lovgivning ved udstedelse af bekendtgørelse herom.

Der eksisterer allerede en dansk bekendtgørelse, der omhandler forbud mod visse anvendelser af disse gasser i en række produkter (Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 552 af 2. juli 2002 om regulering af visse industrielle drivhusgasser).

Bestemmelserne heri vil blive sat ud af kraft af forordningen, hvis den vedtages i den forelagte form.

Arbejdstilsynet vurderer, at der for så vidt angår visse anlæg med fluorholdige gasser på over 30 kg – på grund af de angivne terminer for kontrol af udsivning fra anlæggene - er behov for at foretage ændringer i det gældende regelsæt om trykbeholdere og rørsystemer, jf. bekendtgørelse nr. 746 af 26. november 1987 med senere ændringer. Dette regelsæt er under revision, og Arbejdstilsynet har sendt udkast til bekendtgørelse til notifikation til Kommissionen i juli måned 2003. Dette udkast til bekendtgørelse vil skulle ændres, såfremt forslaget til forordning bliver vedtaget i den fremlagte form.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Da Forordningens regler om forbud mod visse anvendelser er langt mindre omfattende end de danske regler vurderes det, at det ikke får negative økonomiske eller administrative konsekvenser for det danske erhvervsliv. I lighed med den danske bekendtgørelse har udkastet til forordning ingen konsekvenser for amter eller kommuner.

Dog vil implementering af Forordningen medføre behov for efteruddannelse af servicefolk p.g.a. indførelse af øget kontrol med udsivningen fra visse anlæg indeholdende fluorholdige gasser over 30 kg. Der kan f.eks. blive tale om kortvarige kurser i lækagesøgning for maskinpassere m.fl. Omkostningerne til ekstra kontrol vil givet skulle afholdes af ejerne af anlæggene.

Beskyttelsesniveau:

Ifølge forslag til forordning vil flere af forbudene træde i kraft umiddelbart efter vedtagelsen, mens andre først træder i kraft senere. For de sidstnævnte forbud vil der være tale om en forringelse, mens der for de førstnævnte er tale om status quo.

Dette skyldes, at alle forbudene allerede er trådt i kraft i Danmark via den danske bekendtgørelse om regulering af visse industrielle drivhusgasser.

En række produkter og anvendelser er ikke omfattet af forslaget til forordning, men omfattet af forbud i den danske bekendtgørelse. I bilag 1 er givet en sammenstilling mellem hvilke områder/anvendelser, der er omfattet af hhv. forslaget til forordning samt den danske bekendtgørelse.

For de områder, som ikke reguleres i forordningen, men hvor forbudet allerede er trådt i kraft i Danmark (f.eks. brug af HFC i brandslukningsudstyr), eller hvor forbudet træder i kraft senere (anvendelse i nye større køleanlæg som f.eks. supermarkeder, brug af HFC i skumproduktion), vil der være tale om en forringelse af beskyttelsesniveauet. Det største udslip af de industrielle drivhusgasser forekommer i Danmark fra skumproduktion, større køle- og airconditionanlæg m.v.

Der er en enkelt markant undtagelse for dette i forordningen, idet det gradvise forbud mod visse industrielle drivhusgasser i airconditionanlæg i biler fra 2009 ikke er omfattet af den danske bekendtgørelse. Der vil derfor være en positiv effekt af denne regulering, idet der såvel i Danmark som i resten af EU forventes en betydelig stigning i antallet af biler med aircondition.

Med hensyn til uddannelse og certificering er der tale om en skærpelse vedrørende kravet om indførelse af fastsatte terminer for kontrol med udsivning for visse anlæg. Det vurderes, at implementering af Forordningen medfører behov for efteruddannelse inden for den berørte branche.

Dette vurderes dog kun at give en mindre reduktion af emissionen fra køleanlæggene, idet der allerede nu er stor fokus på dette område i den danske kølebranche, ikke mindst på baggrund af den indførte afgift og branchens generelle holdning. Kravet om installation af lækagedetektorer for store anlæg vil også bidrage til en mindre nedgang i emissionen af kølemiddel, da dette ikke er blevet standard ved installation af større køleanlæg.

De samme forhold gør sig gældende for kravet om genvinding. Der vil dog være en del anvendelsesområder, hvor genvinding endnu ikke er blevet fast standardprocedure. Kølebranchen har dog via den frivillige ordning KMO (Kølebranchens Miljø Ordning) allerede krav om genvinding. KMO-ordningen omfatter langt størstedelen af de danske kølefirmaer.

Indberetninger af påfyldning og aftapninger er også et gældende KMO-krav, men er ikke lovpligtigt.

Samlet set vurderes det, at de positive effekter af forslaget ikke opvejer de negative konsekvenser for emissionen af drivhusgasser, som det fremlagte forslag til forordning vil indebære, idet udslippet fra de større køleanlæg, airconditionanlæg m.v. er langt større end det forventede udslip fra airconditionanlæg i biler og reduktionen af emissionerne fra de eksisterende større køleanlæg, der søges opnået gennem hyppigere kontrol af udsivningen fra anlæggene.

Der vil derfor blive tale om en forringelse af beskyttelsesniveauet, hvis forslaget gennemføres i den fremlagte form.

Såfremt den danske regulering bortfalder, vil det betyde en stigning i størrelsesordenen 500-700.000 tons CO₂-ækvivalenter i den første forpligtigelsesperiode 2008-12. Det skal dog bemærkes, at dette tal er behæftet med meget stor usikkerhed, idet den samlede regulering, herunder afgift og forbud mod anvendelse i nye anlæg/produkter skønnes at give en samlet effekt på i størrelsesordenen 700-800.000 tons CO₂-ækvivalenter. Størstedelen af dette udslip vil komme fra skumproduktion og større køle- og airconditionanlæg, varmepumper m.m; områder, der netop ikke er omfattet af forslaget.

5. Høring

Forslaget til forordning blev den 4. september 2003 udsendt til over 80 høringsparter og lagt på Miljøstyrelsens hjemmeside. Der er i alt modtaget 13 svar på høringen.

GTS, De Danske Bilimportører og Foreningen af Rådgivende Ingeniører har ingen bemærkninger. Det samme gælder Mærskolie og Gas under forudsætning af, at kontrollen af anlæg kan udføres af eget personale, uddannet efter fastlagte kompetencekrav.

Danmarks Automobilforhandler Forening (DAF) mener, at der bør være samme krav til uddannelse i hele EU, således at konkurrenceforvriddning undgås.

Dansk Metal støtter gennemførelsen af en regulering på europæisk plan, men udtrykker bekymring for om Danmark kan leve op til forpligtigelserne om øget inspektion - set i lyset af den seneste ændringer inde for det danske uddannelsessystem - idet dette bør gennemføres af veluddannet arbejdskraft.

Københavns Kommune (Miljøkontrollen) er ikke tilfreds med, at den danske regulering vil bortfalde, men ønsker en kombination af den danske regulering og forordningen. Derudover er der ønske om, at forordningen udvides til - udover airconditionanlæg i biler - også at omfatte mobile køleanlæg. Det ønskes ligeledes, at forordningens grænse på 3 kg for tilsyn nedsættes til 1 kg. Desuden anses genvinding som problematisk, idet det er opfattelsen, at aftappet kølemiddel skal behandles som farligt affald. Anvendelsesforbudene anses for alt for

utilstrækkelige, og bør udvides til også at omfatte andre anvendelser. Kvoterne for airconditionanlæg i biler bør udvides til også at omfattet eksisterende køretøjer.

Teknologisk Institut mener ikke, at forslaget er ambitiøst nok i forhold til de forhold, der faktisk eksisterer i dag. TI mener desuden mere konkret, at der mangler en definition af, hvad montøren skal forholde sig til (hvornår er et anlæg tæt nok). Lækager kan være meget komplicerede at lokalisere, specielt i større installationer p.g.a. skjult og isoleret rørføring. Det er opfattelsen, at der mangler beskrivelse af den kontrol, der bør medfølge krav om genvinding. En mangel på indikation af overvejelser om forbud på specifikke skæringsdatoer på nærmere specificerede anvendelsesområder påtales også. Opmærksomheden henledes på manglen på forbud på f.eks. husholdningskøleskabe m.v., da der i adskillige år er benyttet alternativer. Samlet vurderes det, at en fælles europæisk regulering vil være en fordel for køleindustrien, men at det er et tilbageslag, hvis de danske (og andre) reguleringer ikke kan bibeholdes. Dog ses det som positivt, at reglerne om kontrol m.v. ikke omfatter HFC-fri køleanlæg, hvilket vil virke motiverende for at benytte alternativerne.

Greenpeace er af den mening, at forslaget er uacceptabelt svagt uden forbud på en lang række områder, hvor der i dag findes markedsmodne alternativer. Greenpeace finder det også særdeles provokerende, at retsgrundlaget er Traktatens artikel 95, og at Danmark og andre dermed skal ophæve nationale regler. Greenpeace mener, at forslaget bør strammes op med yderligere forbud, og at retsgrundlaget eller formuleringer ændres, således at der i praksis bliver tale om minimumsregler, der kan strammes i de enkelte medlemslande, bl.a. ud fra den betragtning, at der ikke bør være harmonisering af et område, hvor de enkelte medlemsstater har forskellige byrder.

Dansk Handel og Service har forståelse for intentionerne i forordningen, men mener ikke, at forslaget vil føre til en reel nedbringelse af udslippet [i Danmark], idet de indførte afgifter sikrer incitament til at nedbringe udslippet, og at øget kontrol derfor ikke er nødvendig. Forslaget vil derfor medføre øgede og unødvendige omkostninger på økonomisk og administrativt på kontrolområdet. Dansk Handel og Service kan derfor ikke støtte forslaget i sin nuværende form.

Dansk Industri er positivt indstillet over for en europæisk regulering og forordningens forslag om at forhindre nationale tiltag, der kan virke som en hindring for den internationale handel, og DI er derfor tilfredse med, at forordningen har ophæng i Traktatens artikel 95 [Indre Marked]. Selvom forordningen vil have indflydelse på forbud, der allerede er trådt i kraft (og dermed på de virksomheder, der har indstillet sig på dette), vurderer DI, at forordningen og det signal, der dermed er sendt om anvendelsen af fluorerede drivhusgasser, samlet vil have en positiv effekt og være med til et kommercielt grundlag for udviklingen af alternativer. DI fremhæver, at forudsætningen for, at en hensigtsmæssig anvendelse og udfasning kan sikres er, massive investeringer i teknologiudvikling, at uddannelseskapaleteten sikres, samt at den

tilhørende regulering på f.eks. det sikkerhedsmæssige og forsikringsmæssige område er på plads. DI anbefaler derfor, at regeringen arbejder for at fremme forordningen med krav om totalharmonisering.

5 køleforeninger har givet et samlet svar. Det drejer sig om Autoriserede Kølefirmaers Brancheforening (AKB), Varmepumpefabrikantforeningen, Kølebranchens Miljøordning (KMO), Dansk Køleforening og Selskabet for Køleteknik, der samlet repræsenterer langt størstedelen af den danske kølebranche. Branchen føler det uheldigt, at EU-regler undergraver nationale regler, som er med til at reducere emissioner af fluorholdige gasser, og at der må forventes en opbremsning i udviklingen af nye applikationer inden for kølebranchen. Mere specifikke kommentarer er bl.a., at forslaget for kølemidler i køleanlæg skal omfatte anlæggenes samlede livsforløb, at lovpligtige kontroller også bør udføres på anlæg mellem 1-3 kg (forslaget stiller kun krav om anlæg > 3 kg), at der bør være en på forhånd fastsat reduktion i kontrolhyppigheden, når der er opsat lækagedetektorsystem, at kravet om uddannelses- og certificeringsprogrammer bør omfatte alle, der håndterer kølemidler (herunder også servicepersonale og personale, der håndterer airconditionanlæg på biler), og at dette krav skal omfatte alle situationer fra opstilling til nedtagning. Desuden mener foreningerne, at det er vigtigt, at der sikres et vist minimumsniveau for uddannelse i hele EU, og at det skal være et krav, at nationale regler (om uddannelse) altid skal opfyldes, herunder især ved arbejde i andre medlemsstater.

På specialudvalgsmøde (miljø) den 8. oktober 2003 fremkom følgende bemærkninger: *Greenpeace* fandt forslaget til forordning utilfredsstillende svagere end den nugældende danske bekendtgørelse - bl.a. med hensyn til datoerne for udfasning af forskellige stoffer til forskellig anvendelse. Endvidere bemærkede *Greenpeace*, at Kommissionens forslag var en forordning og en vedtagelse heraf ville sætte de danske regler ud af spillet og forespurgte hvilke muligheder Danmark havde for - i overensstemmelse med indstillingen - at søge de danske regler opretholdt således af reduktionen af drivhusgasser blev på det samme niveau som hidtil. *Greenpeace* henviste til, at der i EU var forskellige mål fra land til land for reduktion af drivhusgasser og fandt det ulogisk at Kommissionen på dette område søgte at harmonisere reglerne for udledning.

Dansk Handel og Industri fandt, at der i forordningen foreslåede tilsynsbestemmelser med visse anlæg var for strenge.

Ad punkt 5 – Strukturindikatorer

Nyt notat

1. Status

Formandskabet har fremlagt et første udkast til diskussionspapir som grundlag for ministrenes debat.

Der er ikke oversendt grundnotat om sagen til Folketinget.

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

Formandsskabet har sat punktet på dagsordenen for rådsmøde (miljø) den 27. oktober med henblik på en politisk debat.

2. Formål og indhold

Det Europæiske Råd (DER) vedtog på sit møde i Göteborg den 15.- 16. juni 2001 en strategi for bæredygtig udvikling, som tilføjer en tredje dimension til strategien for den økonomiske og sociale udvikling, som er formuleret i konklusionerne fra DER's møde i Lissabon, marts 2000. Strategien vedrører det interne arbejde i EU for fremme af en bæredygtig udvikling med særlig fokus på klima, transport, sundhed, naturressourcer samt afkobling af økonomisk vækst fra presset på miljøet. Strategien skal gennemføres af Rådet, idet Rådet skal behandle forslagene i Kommissionens meddelelse om en strategi for bæredygtig udvikling fra maj 2001 samt tage hensyn til 6. miljøhandlingsprogram og de enkelte råds strategier for integration af miljøhensyn i deres sektorpolitikker, jf. TEF artikel 6 (Cardiff-processen om integration).

Efterfølgende har det Europæiske Råd truffet beslutninger vedrørende EU's strategi for bæredygtig udvikling, hhv. i Barcelona den 15. og 16. marts 2002 for at sikre EU's udmøntning af resultatet af Verdenstopmødet om bæredygtig udvikling, samt i Bruxelles den 20. og 21. marts 2003, hvor der blev sat fokus på en lang række miljøprioriteter i EU's strategi for bæredygtig udvikling og opfølgningen af Johannesburg.

Kommissionen har den 7. oktober 2003 fremlagt en meddelelse om strukturelle indikatorer.

Diskussionspapiret skitserer to problemstillinger:

1. Tilvejebringelsen af et kvalificeret beslutningsgrundlag for de politiske beslutningstagere, herunder indikatorer, moneteringsmekanismer og strømligning af rækken af processer der bidrager til bæredygtig udvikling.
2. Hensigtsmæssige procedure med henblik på at sikre en effektiv integration af dimensionerne i bæredygtig udvikling (økonomi, sociale, miljø) i beslutningsprocesser på højeste niveau.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Der er tale om forberedelse af en opfølgning og revision af EU's egen strategi for bæredygtig udvikling, hvorfor det er regeringens vurdering, at begge principper er overholdt ved vedtagelse af nærværende rådskonklusioner.

4. Konsekvenser for Danmark

Diskussionspapiret har ikke i sig selv konsekvenser for Danmark.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring.

På specialudvalgsmøde (miljø) den 8. oktober 2003 bemærkede DN, at det italienske formandsskabs hensigter med punktet forekom meget uklare.

Ad punkt 6 - Klima konventionen – COP 9, Rådskonklusioner

Nyt notat

1. Status

Formandskabet har sat klima på dagsordenen med henblik på at diskutere EU's positioner på klimaområdet frem mod den niende partskonference (COP9) d. 1.-12. december 2003 i Milano. Partsmødet handler primært om en række teknisk og faglige emner.

Formandskabet har udarbejdet et udkast til Rådskonklusioner.

2. Formål og indhold

Udkastet til Rådskonklusioner understreger vigtigheden af EU's aktive rolle på klimaområdet og behovet for reduktioner af udledningerne af drivhusgasser og beskyttelse af klimaet. Rådskonklusionerne fremhæver, at klimaændringer er en global udfordring som kræver omfattende og globale løsninger. Kyoto-protokollen og anvendelsen af markedsbaserede instrumenter er et første skridt i retning af at reducere de globale udledninger, og velkommer EU-instrumenter som kvotedirektivet og JI/CDM-direktivet, som kan reducere udledningerne af drivhusgasser uden at bringe økonomisk vækst, konkurrenceevne og forsyningssikkerhed i fare.

Rådskonklusionerne opfordrer de lande, som endnu ikke har ratificeret Kyoto-protokollen, herunder specielt Rusland, til at gøre det snarest muligt. I denne forbindelse hedder det i konklusionerne, at EU ønsker at styrke dialogen med Rusland. Rådskonklusionerne nævner desuden muligheden for at styrke samarbejdet med USA om at fremme fælles politikker med henblik på at reducere udledningerne af drivhusgasser.

Udkastet til Rådskonklusioner betoner videre samarbejdet med udviklingslandene, herunder specielt indsatsen for så vidt angår overførsel af miljøvenlig teknologi, CDM og tilpasning til klimaændringer. Rådskonklusionerne fremhæver i denne forbindelse samarbejdet vedr. vedvarende energi, herunder the Johannesburg Renewable Energy Coalition og processen frem mod verdenskonferencen om vedvarende energi i Bonn i Maj 2004.

Rådskonklusionerne gentager, at EU vil yde sin fair andel til finansieringen af indsatsen i udviklingslandene. I udkastet til Rådskonklusionerne fastslås, at EU står ved forpligtelsen om at bidrage til de 410 mill. USD pr. år som man bandt sig til i Bonn. Fordelingen mellem medlemsstaterne vil ske ud fra deres 1990 emissioner.

Med hensyn til budgettet for UNFCCC hilser Rådskonklusionerne et forslag fra sekretariatet velkommen, og opfordrer i denne forbindelse andre Parter til at bidrage til finansieringen af CDM bestyrelsen og opbygningen af et register for kvotehandling.

Rådskonklusionerne anerkender afslutningsvis behovet for at reducere udledningen fra de såkaldte bunker fuels og opfordrer til at tage forbedringer i luftkvaliteten i betragtning i forbindelse med klimainitiativer. Endelig opfordrer Rådskonklusionerne COP9 til at vedtage klare og gennemsigtige regler for anvendelsen af "sinks"-projekter under CDM-mekanismen. Emnet har været genstand for megen diskussion, dels fordi sådanne aktiviteter kan erstatte emissionsreduktioner og dels fordi der er risiko for, at sådanne aktiviteter finder sted på en måde, som hverken økologisk eller socialt er bæredygtig.

Endvidere fremgår det af formandsskabets udkast til konklusioner, at Rådet bekræfter sit ønske om at styrke det internationale samarbejde om udvikling af Klimakonventionen og det internationale klimaregime efter 2012. I denne sammenhæng lægger formandsskabet op til at der arbejdes for en trinvis tilgang, hvor man gradvis bevæger sig fra kvantitative til kvalitative virkemidler med henblik på at differentiere handling efter landenes økonomiske udvikling.

Generelt har formandskabet lagt op til at give EU-trojkaen et stærkt mandat til at forhandle på EU's vegne.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Udkastet til rådskonklusioner har ikke betydning i forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Konsekvenser for Danmark

Formandskabets udkast til Rådskonklusioner samt formandens beretning på Rådsmødet har ingen administrative, økonomiske eller kommunaløkonomiske konsekvenser for Danmark, ligesom konklusionerne ikke indebærer ændringer af det danske beskyttelsesniveau. Udmøntningen af det økonomiske tilsagn fra EU, Canada, Schweiz, Island, New Zealand og Norge på samlet 410 mill. \$ årligt som afgivet på 6. partskonference i Bonn vil skulle medfinansieres af Danmark. Der er dog endnu ikke taget stilling til byrdefordelingen mellem EU og de øvrige lande samt til byrdefordelingen internt i EU. Den danske andel af EU's bidrag vil skulle afholdes over bistandsbevillingerne (§ 6.3).

5. Høring

Der har ikke været forudgående høring.

På specialudvalgsmøde (miljø) den 8. oktober 2003 fremførte WWF, at der - for så vidt angår Ruslands ratifikation af Kyoto-protokollen - var behov for en mere håndfast tilgang fra EU's side end blot dialog. WWF opfordrede endvidere til, at udmøntningen af tilsagnet om 410 mio. USD fra EU's side, snarest blev afklaret, således at EU kunne give en positiv udmelding desangående på COP 9.

Ad Punkt 7 – Meddelelse om integreret produktpolitik, Rådskonklusioner

Nyt notat

Resumé: i udkast til rådskonklusioner peges på behovet for en miljøpolitik, der inddrager produkters og serviceydelsers hele livscyklus. Den traditionelle miljøpolitik bør således suppleres for at opnå en bæredygtig udvikling. En integreret produktpolitik vil bidrage til at nå både miljømæssige, økonomiske og sociale mål og bør integreres i EU's andre sektorpolitikker. IPP er et væsentligt element i de kommende temastrategier for bæredygtigt ressourceforbrug og for affaldsforebyggelse og genanvendelse, ligesom IPP bidrager til at fremme miljøinformation om produkter til forbrugere og andre markedsaktører. På baggrund af ovenstående hilses Kommissionens IPP-meddelelse velkommen, og der udtrykkes tilfredshed med Kommissionens intentioner om at iværksætte konkrete initiativer og opfordres til at udvide og eller fortsætte indsatsen på en række områder for at sikre fremdrift og koordination med hensyn til IPP og andre sektor politikker. Høringssvar på meddelelsen er indsat i dette notat.

1. Status

Kommissionen sendte den 18. juni 2003 ovennævnte meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet. Meddelelsen omhandler Kommissionens tilgang til en integreret produktpolitik (IPP), hvis hovedsigte er at nedbringe miljøpåvirkningen fra produkter og serviceydelser over hele deres livscyklus, og de planlagte initiativer på området.

Grundnotat til Folketinget om meddelelsen blev oversendt den 29. september 2003.

Formandskabet har fremlagt udkast til rådskonklusioner den 2. september 2003.

2. Formål og indhold

Formandsskabets udkast til rådskonklusioner henviser til en række tidligere EU-konklusioner og beslutninger med relevans for en integreret produktpolitik, herunder det uformelle miljøministermøde i Weimar i 1999, rådskonklusionerne vedr. grønbogen om IPP, EU's strategi for bæredygtig udvikling, EU's 6. Miljøhandlingsprogram og rådskonklusionerne fra foråret 2003 om at EU bør gå i spidsen for etableringen af en tiårige ramme af programmer for bæredygtig forbrug og produktion, som et led i EU's forpligtelser fra Johannesburgtopmødet om bæredygtig udvikling.

Udkastet lægger vægt på behovet for en miljøpolitik, der inddrager produkters og serviceydelsers hele livscyklus. Den traditionelle miljøpolitik bør således suppleres for at opnå en bæredygtig udvikling. En integreret produktpolitik vil bidrage til at nå både miljømæssige, økonomiske og sociale mål og bør integreres i EU's andre sektorpolitikker. Det anføres endvidere, at IPP er et væsentligt element i de kommende temastrategier for bæredygtigt ressourceforbrug og for affaldsforebyggelse og genanvendelse, og at IPP bidrager til at fremme miljøinformation om produkter til forbrugere og andre markedsaktører.

På baggrund af ovenstående hilses Kommissionens IPP-meddelelse velkommen, og der

udtrykkes tilfredshed med Kommissionens intentioner om at iværksætte konkrete initiativer.

Formandskabet foreslår en række områder, hvor Kommissionen opfordres til at udvide og eller fortsætte indsatsen:

- Yderligere implementering af IPP for serviceydelser, specielt turisme.
- Øget indsats i forhold til fremme af miljøvenlige offentlige indkøb.
- Forbedring af kvaliteten af miljøinformation til forbrugere ved fortsat håndhævelse af EU's regler om vildledende markedsføring.
- Koordinering af informationsinstrumenter som f.eks. miljømærker, miljøvardeklarerationer og miljøledelse.
- Fremme forskningen i miljøskadelige stoffer og miljøpåvirkningen fra produkter.
- Udvikle initiativer særlig rettet mod små og mellemstore virksomheder.
- Sikre, at nye direktivforslag om produkter fremmer miljøvenligt design.
- Udvikle IPP i relation til målene i den nye kemikaliepolitik
- Udarbejde en mere detaljeret og ambitiøs arbejdsplan for meddelelsens initiativer.
- Etablere en formel arbejdsgruppe, som kan sikre medlemsstaternes involvering i udviklingen og implementeringen af IPP.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Udkastet til rådskonklusioner har ikke betydning i forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Konsekvenser for Danmark

Forslaget har ingen umiddelbare konsekvenser for Danmark, hverken juridisk, administrativt eller økonomisk.

5. Høring

Udkastet til konklusioner har ikke været sendt i høring.

På mødet i specialudvalget den 8. oktober 2003 efterlyste DN og DI, at svarene på høringen af Kommissionens IPP meddelelse blev refereret i den kommenterede dagsorden. Høringssvarene på IPP meddelelsen er derfor refereret nedenfor.

Høringssvarene hilser generelt meddelelsen velkommen, og der er bred tilslutning til tankerne bag IPP strategien. DI håber, at IPP vil bidrage til koordinering og harmonisering af de enkelte landes politik og målsætninger på produktområdet. DN, Forbrugerrådet og LO finder at intentionerne er gode, men gennemførelsen for svag, og DN og Forbrugerrådet peger på, at der mangler miljømål og tidsfrister. Også DI omtaler de manglende konkrete mål, som DI dog erkender er svære at fastsætte, men som vil gøre opstilling af indikatorer vanskelig. Forbrugerrådet mener endvidere, at der mangler koordination af de forskellige tiltag i meddelelsen.

Landbrugsrådet mener, at Danmark i sin holdning til meddelelsen bl.a. bør gøre brug af udmeldningerne i rapporten om grøn markedsøkonomi.

CO-industri, LO og SID mener, at arbejdsmiljøhensyn bør indgå i IPP og at medarbejderinddragelse i virksomhedernes miljøarbejde er vigtigt. Forbrugerrådet mener, at sundhedsinformationer bør være en del af IPP-strategien.

Økonomiske og retlige rammer

affald danmark, CO-industri, Forbrugerrådet og LO mener, at der bør være mere vægt på økonomiske instrumenter, som ifølge SID og LO netop skal fastsættes på EU-niveau frem for nationalt af hensyn til konkurrencen på det indre marked. DI, HTS-Handel, Transport og Serviceerhvervene og Emballageindustrien støtter ikke miljøafgifter, som de mener er vanskelige at introducere, så miljøpåvirkningen afspejles korrekt og uden at skabe konkurrenceforvridning. DI mener, at når rammerne for miljøafgifter overlades til de enkelte medlemslande frem for at fastlægges på EU-niveau, øger det de konkurrenceskadelige virkninger af miljøafgifterne og hæmmer det indre markeds funktion. Den samme problematik finder DI gælder globalt, hvorfor DI ikke støtter anvendelse af økonomiske instrumenter.

Forbrugerrådet efterlyser tidsfrister for Kommissionens udarbejdelse af kriterier for miljøskadelige tilskud og for disses afvikling.

DI, HTS, Emballageindustrien og Landbrugsrådet finder, at IPP bør bæres af en frivillig indsats, hvor industrien selv kan vælge, hvordan målene nås, idet det fremmer innovation. DI og HTS mener, man bør se på mulighederne for deregulering, men hvis der er behov ny lovgivning, bør denne være på EU-niveau. affald Danmark, CO-industri, SID, DN og Forbrugerrådet mener, at frivillige instrumenter er udmærkede, men at lovgivning bør have en væsentlig rolle. DN og Forbrugerrådet finder, at der bør følges op med lovgivning, hvis resultaterne af de frivillige instrumenter ikke er tilstrækkelige i forhold til målene. SID anfører, at der bør være regulerede instrumenter på EU-niveau, der kan medvirke til, at virksomhederne overholder og løbende forbedrer de frivillige aftaler.

Med hensyn til "ny metode" for udarbejdelse af EU-direktiver, finder CO-industri, at denne rummer mange perspektiver, mens Forbrugerrådet mener, at det er vanskeligt, at lave standarder for langsigtede hensyn som miljø og at direktiver udarbejdet efter ny metode derfor bør indeholde minimumskrav, hvilket SID tilslutter sig. Også DN og CO-industri peger på vigtigheden af krav om miljøhensyn i standardiseringsarbejdet. Desuden peger DN, CO-industri og SID på, at det skal sikres at alle interessenter inddrages. DI er enig i at miljøhensyn skal inddrages, men mener det bør ske på internationalt niveau, så der ikke opstår konkurrenceforvridning.

Fremme af livscyklustankegangen

affald danmark, DI, Foreningen International Transport Danmark (ITD) og Landbrugsraadet hilser samordningen af livscyklusdata og -metoder velkommen, så der kan skabes grundlag for sammenligninger. Desuden bør der stilles LCA-værktøjer til rådighed for virksomheder og andre aktører. CO-industri mener, at ISO 14000 standarderne for miljøledelse, LCA osv. samt principperne for "design for environment" skal videreudvikles. Også DI finder det interessant at udvikle redskaber for miljøvenligt design og understreger, at Kommissionen har en vigtig rolle når det gælder fremme af livscyklustankegangen.

SID finder, at når en større gruppe virksomheder har opfyldt standarderne, bør der arbejdes nye med højere krav hvad angår miljø og arbejdsmiljø.

Forbrugerrådet mener, at der bør indføres informationspligt om miljøforhold ved produkterne - på kort sigt på centrale produktområder og på længere sigt for alle produkter, idet det vil være en drivkraft for innovation. SID tilslutter sig informationspligten, og mener den skal opfatte både miljøforhold og arbejdsmiljøforhold ved produkterne og produktionsmetoderne.

Landbrugsrådet mener, at Kommissionen bør følge op på arbejdet i FN om miljøøkonomistyring i virksomheder (Environmental Management Accounting).

Oplysninger til forbrugerne

EU's miljømærke, Blomsten, støttes af affald danmark, CO-industri, DI og Forbrugerrådet, men der peges på behovet for kriterier for flere produkter og øget synlighed. DI finder, at Blomsten skal adoptere en række af de nationale og regionale mærker, da en fælles EU-mærkningsordning foretrækkes, mens Forbrugerrådet ønsker gensidig anerkendelse. Forbrugerrådet mener desuden, at Blomstordningen også bør omfatte sundhedskriterier.

DI ønsker fælles guidelines på EU-niveau for udarbejdelse af miljøvaredeklarationer i overensstemmelse med den kommende ISO-standard herfor, og ITD finder, at international harmonisering af principper for miljøvaredeklarationer og miljørapporter er presserende. Dansk Energi mener, at der i den forbindelse bør sikres koordination med EU-initiativerne på el-området.

DN og Forbrugerrådet finder, at de i meddelelsen nævnte nationale handlingsplaner for miljøhensyn i offentlige indkøb bør være obligatoriske, og Forbrugerrådet mener planerne bør omfatte minimumsandele af "grønne" produkter. DI anfører, at offentlige grønne indkøb har potentiale til at trække en udvikling i gang, men der bør kun anvendes fælles objektive og gennemskuelige kriterier, nemlig Blomsten og EMAS/ISO14001.

Produktområdeindsatser

Asfaltindustrien, DI og ITD finder det positivt at iværksætte pilotprojekter.

affald Danmark, Forbrugerrådet finder, at tidsplanen for identifikation af produkter med stort forbedringspotentiale er alt for lang, idet der allerede er en mængde viden og erfaringer fra medlemslandene. Flere andre opfordrer til at inddrage de danske erfaringer på området.

Samordning og integration

DI finder det positivt, at IPP-tænkningen skal integreres i andre politikområder og hilser også målsætningen om fremme af IPP på internationalt plan velkommen. Forbrugerrådet og LO mener, at der bør strammes op mht. krav til sektorerne om integration af IPP og mål herfor. Landbrugsraadet mener, at integration på tværs af Kommissionen af IPP-tankegangen er vigtig, og peger specielt på, at IPP bør indgå i EU's forbrugerpolitik med bl.a. forbrugernes medansvar for miljøtilstanden i Europa. Desuden bør der sikres sammenhæng til IPPC-direktivet om miljøgodkendelse af virksomheder, bl.a. med henblik på at sikre, at data der indberettes i forbindelse med dette direktiv anvendes i IPP sammenhæng.

DI mener, at industrien skal bidrage til udvikling af indikatorer for IPP, og fraråder at der i forbindelse med rapporteringen fra medlemslandene pålægges virksomhederne yderligere indberetningskrav.

Ad punkt 8 - Rådskonklusioner om meddelelse fra Kommissionen til Rådet – En europæisk strategi for miljø og sundhed.

KOM (2003) 338 endelig.

Nyt notat

Resumé: Meddelelsens formål er at fastlægge rammerne for en strategi for miljø og sundhed. Som led heri skal der udvikles et fællesskabssystem, der integrerer information om miljøets og økosystemets tilstand og med information om menneskets sundhedstilstand. Dermed kan der foretages en mere effektiv vurdering af de samlede miljøpåvirkninger på menneskers sundhed idet der tages hensyn til kombineret eksponering, kumulativ virkning m.v. Målet for den foreslåede strategi er således at udvikle en "årsag-virkningsmodel" for miljø og sundhed, der skal give den nødvendige viden til at formulere en fællesskabspolitik. Strategiens endelige mål er at: - reducere antallet af sygdomstilfælde i EU, der skyldes miljøfaktorer, - identificere og forebygge nye trusler mod befolkningssundheden, der skyldes miljøfaktorer, - styrke EU's kapacitet til at føre en politik på dette område. Kommissionen har lanceret den samlede strategi som SCALE-initiativet. I betragtning af, hvor kompliceret og vidtrækkende dette initiativ er, vil den integrerede strategi blive gennemført i en række etaper og blive gradvist mere omfattende.

1. Status

Kommissionen sendte den 19. juni 2003 ovennævnte meddelelse til Rådet. Meddelelsen er første led i etableringen af en europæisk strategi for miljø og sundhed. Strategien skal fastlægge rammerne for indsatsen de næste år på dette område.

Meddelelsen skal ses på baggrund af traktatens artikel 152 og 174, som indeholder bestemmelser for Fællesskabets indsats inden for miljø og sundhed, og i forlængelse af EU's 6. miljøhandlingsprogram.

Meddelelsen har ikke været behandlet i Europaparlamentet.

Meddelelsen og grundnotat herom blev oversendt til Folketingets den 24. juni 2003.

Meddelelsen har været uformelt drøftet på Rådsmøde (sundhed) den 5-6 september 2003.

Det Italienske formandskab agter at sætte sagen på dagsordenen for Rådsmøde (miljø) den 27. oktober 2003 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner. Formandskabet har fremlagt udkast til rådskonklusioner.

2. Formål og indhold

A. Meddelelsen

Kommissionen anfører, at meddelelsens formål er at fastlægge rammerne for en strategi for miljø og sundhed. Som led heri skal der udvikles et fællesskabssystem, der integrerer information om miljøets og økosystemets tilstand og med information om menneskets sundhedstilstand. Dermed kan der foretages en mere effektiv vurdering af de samlede miljøpåvirkninger på

menneskers sundhed idet der tages hensyn til kombineret eksponering, kumulativ virkning m.v.

Målet for den foreslåede strategi er således at udvikle en "årsag-virkningsmodel" for miljø og sundhed. Modellen skal give den nødvendige viden til at formulere en fællesskabspolitik, der dels slår ned på kilderne til sundhedsbelastning og dels på spredningsvejene.

Den foreslåede strategi har således til formål at skabe en bedre forståelse af de miljømæssige trusler mod menneskers sundhed så man kan fastslå, hvor mange sygdomstilfælde i EU, der skyldes miljøfaktorer og udforme politiske svar på de udfordringer, der tegner sig

Strategiens endelige mål er at:

- reducere antallet af sygdomstilfælde i EU, der skyldes miljøfaktorer
- identificere og forebygge nye trusler mod befolkningssundheden, der skyldes miljøfaktorer
- styrke EU's kapacitet til at føre en politik på dette område.

Kommissionen har lanceret den samlede strategi som SCALE-initiativet

SCALE initiativet står for en langsigtet helhedsstrategi, der

- bygge på *videnskabelig forskning (Science)*, som samler viden fra en bred vifte af interessepartier,
- sætte fokus på *børn (Children)*, hvis fysiologi, stofskifte, ernæring og adfærd er forskellig fra voksne og mere sårbare.
- *øge bevidstheden (Awareness)* om sammenhængen mellem miljø og sundhed
- bruge *de retlige midler (Legal instruments)*, ved foranstaltninger på EU-plan, som angriber miljørelaterede sundhedsproblemer på en målrettet og integreret måde.
- omfatte konstant og løbende *evaluering (Evaluation)* for at kontrollere, at tiltagene er omkostningseffektive og for alvor reducerer de miljørelaterede sundhedsproblemer og danner grundlag for nye eller korrigerende indgreb og videre oplysningsforanstaltninger.

For at nå en bedre forståelse af årsagssammenhænge mellem miljøtrusler og sundhedsskadelige virkninger, således at beslutningstagerne kan tage hensyn til virkningerne af kombineret eksponering, samspillet mellem miljøforurenende stoffer m.v., er der behov for en integreret metode.

Den integrerede metode omfatter:

- integration af information
- integration af forskning
- yderligere integration af miljø- og sundhedshensyn i andre fællesskabspolitikker og – aktiviteter
- en integreret forståelse af forurenende stoffers kredsløb
- integrerede indgreb
- integration af interessepartnere

I betragtning af, hvor kompliceret og vidtrækkende dette initiativ er vil den integrerede strategi blive gennemført i en række etaper og blive gradvist mere omfattende.

Den første etape (2004-2010) skal fokusere på velafgrænsede prioriteter og danne grundlag for det videre arbejde. Strategien er baseret på deltagelse af samtlige interessenter og på det bedst tilgængelige videnskabelige belæg. Strategien skal supplere den eksisterende lovgivning.

Planen for 1. etape, som skal ligge klar juni 2004, er forudset som Fællesskabets bidrag til WHO konferencen om miljø og sundhed, som finder sted i juni 2004 i Budapest.

Første etape – 2004-2010:

Målet for 1. etape er at få en klar forståelse for sammenhængen mellem miljøfaktorer og:

- (1) luftvejssygdomme, astma og allergier hos børn
- (2) forstyrrelser i nervesystemets udvikling
- (3) børnekræft
- (4) forstyrrelser i hormonsystemet

Desuden er det hensigten—at udpege og forebygge nye sundhedstrusler, der skyldes miljøfaktorer, samt at forbedre den institutionelle struktur, der er nødvendig for at styrke den politiske beslutningsproces og integrere miljø og sundhed i andre politikområder.

Den første fase vil derfor fokusere på en række miljøforurenende stoffer, der mistænkes for at være forbundet med ovennævnte sundhedsvirkninger. Der skal tilvejebringes de oplysninger, der er nødvendige for at påvise en årsagssammenhæng, kortlægge og overvåge miljørelaterede sundhedstrusler og udforme og revurdere politikken for miljø og sundhed, under hensyntagen til cost-benefit-analyser. I den første etape skal der også opspores nye miljørelaterede sundhedstrusler, som så behandles i den næste etape.

De emner, der er udvalgt til den første etape, vedrører følgende tre hovedindsatsområder:

- Et europæisk integreret miljø- og sundhedsovervågnings- og -reaktionssystem, med det formål at vurdere de samlede miljøvirkninger for menneskers sundhed
- Forskning, med det formål at nå til en bedre grundlæggende forståelse af spørgsmål om miljø og sundhed
- Tiltag for at reducere eksponeringen.

Det integrerede miljø- og sundhedsovervågnings- og -reaktionssystem tænkes at skulle omfatte bioovervågning af børn (fx indhold af tungmetaller hos børn eller udbredelsen af specifikke sygdomme hos børn), pilotprojekter om dioxiner, tungmetaller og hormonforstyrrende stoffer og udvikling af harmoniserede indikatorer for miljø og sundhed.

Forskningen vil blive fremmet ved at afholde årlige forskermøder og rapportaflæggelser om børns sundhed og miljø, og Kommissionen vil bl.a. udvikle metoder til at analysere kombineret eksponering for miljøfaktorer og integrerede eksponeringsmodeller ved udsættelse for blandinger af kemiske stoffer via samtlige miljømedier, herunder luft- og vandindtagelse, fødevarer og forbrugsvarer. Endvidere skal der forskes i økonomisk vurdering af sundhed med særlig vægt på miljø og børns sundhed.

Med hensyn til reduktion af eksponeringen via luften vil Kommissionen foreslå initiativer vedrørende partikler, kvælstofdioxid og ozon, grænseværdier for koncentrationen af SO₂, NO₂, NO_x, bly og partikler i luften som et led i at udvikle en tematisk strategi baseret på resultaterne af det igangværende program, Ren Luft i Europa (CAFE, Clean Air for Europe programme).

Kommissionen støtter politikker for tobaksbekæmpelse, herunder tiltag for at beskytte mennesker mod passiv rygning, såsom forbud mod rygning på offentlige steder, men kan dog ikke foreslå bindende lovgivning på dette område.

Hvad angår tungmetaller, vil Kommissionen udforme en strategi for kviksølv i 2004 for at beskytte menneskers sundhed og miljøet mod udledning af kviksølv, og i 2003 udarbejde forslag om fastsættelse af miljøkvalitetsnormer og emissionskontrollforanstaltninger for prioriterede stoffer i henhold til vandrammedirektivet (direktiv 2002/60/EF). Kviksølv og cadmium og deres forbindelser er blandt de stoffer, der er udpeget som prioriterede farlige stoffer.

Kommissionen vil støtte WHO's sundhedsrisikovurdering af elektromagnetiske felter, der skal være afsluttet i 2005, og vil inden 2004 revurdere Rådets henstilling af 12. juli 1999 om begrænsning af befolkningens eksponering for elektromagnetiske felter.

I 2005 vil Kommissionen fremlægge forslag til en tematisk bymiljøstrategi, der skal forbedre miljøeffektiviteten i byområder og skabe et sundt miljø for byboerne. Der vil bl.a. blive fokuseret på bæredygtig bytransport for at reducere antallet af sygdomstilfælde og dødsfald, der hænger sammen med luftforurening, støj og trafikulykker.

Organisering af arbejdet med den nye strategi

Kommissionen har nedsat et rådgivende udvalg vedrørende miljø og sundhed bestående af eksperter fra såvel offentlige som ikke offentlige myndigheder og fora. Endvidere nedsættes specifikke tekniske arbejdsgrupper.

I løbet af efteråret 2003 afholder Kommissionen tre konferencer om hvordan den første etape af strategien gennemføres mest effektivt, fastlægge et referencegrundlag og udpege, hvilke elementer der skal indgå i den næste etape.

Slutresultatet af konferencerne bliver en "Basisrapport 2004", der giver et billede af situationen i 2004, og et udkast til gennemførelsesplan for alle punkter i den første etape: Bioovervågning af børn, pilotprojekter vedrørende integreret overvågning af dioxiner, tungmetaller og hormonforstyrrende stoffer, indikatorer, forskning i børns miljø og sundhed samt i kombineret eksponering, luftkvalitet, elektromagnetiske felter og bymiljø.

I foråret 2004 afholdes en konference for de vigtigste interesseparter med deltagelse af den rådgivende gruppe og arbejdsgrupperne, hvor formålet er at lægge sidste hånd på en detaljeret handlingsplan med fastlagte mål og tiltag for perioden 2004 -2010.

"Handlingsplan 2004-2010" er forudset som Fællesskabets bidrag til ministerkonferencen i Budapest i 2004. I første etape behandles højt prioriterede emner, og der skabes et fundament for det videre arbejde. I den anden etape rettes opmærksomheden mod nye emner (f.eks. støj, pesticider, socioøkonomiske faktorer i forbindelse med miljø og sundhed, andre risikogrupper som f.eks. ældre, fattige og kvinder i den fødedygtige alder), og der vil også blive udpeget elementer til den næste etape.

B. Rådskonklusioner

Formandsskabet har udsendt forslag til rådskonklusioner, som er blevet justeret efter forhandlinger i sundhedsgruppen og miljøgruppen.

Forslaget til rådskonklusioner bakker generelt op om meddelelsen, herunder de udvalgte sundhedstrusler, der skal omfattes af første fase. Konklusionerne understreger at fællesskabets politik skal baseres på forsigtighedsprincippet, være i overensstemmelse med EU's bæredygtighedsstrategi, og i overensstemmelse med det 6 miljøhandlingsprogram samt tilstræbe at forureningen ikke medfører skadelige virkninger for miljøet eller sundheden.

Udkastet til rådskonklusionerne henviser til, at den igangværende indsats for at begrænse belastningen af sundhed fra enkeltkilder mv. skal fortsættes, men at der også er behov for at se på, hvordan den samlede kombinationer belastninger påvirker sundheden.

Konklusionerne peger på stigende fokus på effekten af, at befolkningen udsættes for en kombination af miljøfaktorer, at skadelige stoffer bevæger sig rundt i miljøet, at der ofte er tale om eksponering over lang tid og at der specielt er problemer i forhold til indeklimaet. Endvidere også at samfundene har vist sig sårbare over for ekstreme klimapåvirkninger, og at der er behov for at forbedre foranstaltninger der tages i disse tilfælde.

Konklusionerne indeholder også en formulering om at behovet for viden om kemikalier, og muligvis en henvisning til behovet for den nye kemikaliereregulering, REACH.

Endvidere nævnes at der skal tages hensyn til andre sårbare grupper end børn, f.eks. ældre, gravide og økonomisk-socialt belastede grupper.

Med hensyn til monitoring understreges vigtigheden af operationelle og kvantificerbare målsætninger.

Udkastet understreger endvidere behovet for koordinering med igangværende initiativer og inddragelse af eksisterende grupper og fora.

Det tilkendes gives at information, oplysning og uddannelse er afgørende for at befolkningen kan undgå kendte og kommende trusler fra miljøfaktorer, men at også andre reguleringsmekanismer, fx økonomiske styringsmidler, kan være relevante.

Rådet opfordrer Kommissionen til i den første fase at undersøge hvordan det kan vurderes om strategier og handlingsplaner påvirker – især sårbare - gruppers sundhed, og i forskningen at fokusere på brede fysiske, psykiske, sociale, og æstetiske påvirkninger af sundheden.

Kommissionen opfordres til at sikre, at aktionsplanerne løbende evalueres og justeres.

Kommissionen opfordres også til – sammen med medlemslandene - at bidrage til forberedelse og opfølgning af den pan-europæiske konference om miljø og sundhed.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Meddelelsen indeholder ikke konkrete forslag til regulering, hvor der er behov for at vurdere nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Regeringen er enig i denne betragtning.

4. Konsekvenser for Danmark

Da en meddelelse ikke kan pålægge medlemslandene forpligtelser, er der ingen umiddelbare konsekvenser for Danmark. På nuværende tidspunkt kan det ikke vurderes i hvilket omfang konkrete initiativer i forlængelse af strategien vil have konsekvenser for Danmark

5. Høring

Meddelelsen har været i høring hos myndigheder og organisationer og været sendt i høring i EU-specialudvalget vedr. miljø.

Landbrugsrådet lægger vægt på at de miljøkrav, som landbruget udsættes for, udformes så ensartet som overhovedet muligt.

SID finder at der i 1. etape bør indgå arbejdsmiljøpåvirkninger, idet mange af de lidelser som børn har, kan stamme fra forældrenes arbejdsmiljø.

Dansk Metal finder, at kommissionen alene mener at sundhedsskadelige påvirkninger fremkommer af den eksterne eksponering af befolkningen. Men den skadelige virkning af henholdsvis eksponering på arbejdspladserne (som producent eller bruger af skadelige stoffer) samt eksponering som forbrugere (slutbrugere) er mindst lige så betydningsfuld. Det er derfor afgørende for Dansk Metal at hensynet til arbejdsmiljøet får en væsentlig mere central rolle i kommissionens forslag. Dansk Metal kan i øvrigt tilslutte sig at hensynet til den forebyggende indsats får en lang større rolle end overvågningsdelen.

Forbrugerrådet hilser SCALE-initiativet velkomment. Rådet er enig i, at kemikalier og deres potentielle miljø- og sundhedseffekter skal være et hovedfokus for strategien. Dog er det ikke oplagt at prioritere vidensopbygning for dioxiner, PCB og tungmetaller højest, da disse kemikalier er blandt de mest undersøgte. Det vil mere relevant at bruge ressourcer på at skaffe viden om de tusinder af kemikalier man mangler basal viden om. Rådet finder, at der er beklagelig lidt fokus på udsættelse for kemikalier gennem forbrugerprodukter. Det er rådets ønske, at der i højere grad afsættes ressourcer til at støtte og videreudvikle det arbejde, som DG Sanco har igangsat med exposure scenarios for kemi i forbrugerprodukter.

Rådet er enig i, at man ikke kan afvente fuld afklaring af sammenhænge, før der handles. I den forbindelse beklager rådet sig over, at forsigtighedsprincippet ikke er nævnt i meddelelsen. Rådet finder det uklart, om strategien skal ses i sammenhæng med og kombineres med programmet for bæredygtig produktion og forbrug vedtaget på Verdenstopmødet for Bæredygtig Udvikling i Johannesburg, 2002.

Rådet beklager, at strategien ikke ses i sammenhæng med indsatsen for miljømærker. Miljømærker er et af de få redskaber forbrugeren har til rådighed, når der efterspørges produkter, der både miljø- og sundhedsmæssigt er et bedre valg.

Rådet mener, at der i meddelelsen mangler indikatorer, hvormed fremskridt kan måles.

Rådet finder, at er relevant at overveje, hvorledes almindelige europæiske borgere kan få adgang til at indrapportere erfaringer til biomonitoreringssystemet.

Dansk Industri finder at principper for anvendelsesbegrænsning/ regulering falder uden for strategiens formål, da den har en meget overordnet karakter, og da dens formål er at udfylde huller i viden om sammenhængen mellem miljø og sundhed. DI støtter derfor ikke, at Danmark arbejder for, at der fokuseres mest muligt på konkrete tiltag.

Dansk Energi har ingen bemærkninger til forslaget.

Det Økologiske Råd støtter den danske indstilling, herunder den skepsis, der udtrykkes over for monitoreringsprogrammer. Rådet foreslår at skærpe indstillingen således, at de ressourcer, som ellers ville blive brugt på monitorering af sundheden, i stedet bør bruges på foranstaltninger til at nedbringe påvirkningerne, f.eks. med ultrafine partikler, som man allerede ved har skadelig effekt på sundheden.

Sagen har været sendt til høring i specialudvalget (miljø), hvor *Specialarbejderforbundet* støtter den foreslåede indstilling, idet det dog bemærkes at det skal sikre at arbejdsmiljøpåvirkninger bliver inddraget i det videre arbejde.

Ad punkt 9 - Forslag til kemikaliereregulering.

Nyt notat

Resumé: Forslagene til ny kemikaliereregulering er endnu ikke færdigudarbejdede og oversendt til Rådet. Kommissionen har i april 2003 lagt et forslag ud på Internettet til en bred høring blandt alle interessenter. Formandskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på præsentation ved Kommissionen af resultatet af denne høring og udveksling af synspunkter.

1. Status

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på præsentation ved Kommissionen af resultatet af den offentlige høring og udveksling af synspunkter.

Kommissionen har ikke fremsendt noget forslag til Rådet, men Kommissionen har den 7. maj 2003 lagt et forslag til ny kemikaliereregulering ud på Internettet til høring. Høringen afsluttedes den 10. juli 2003.

Kommissionen fremlagde den 28. februar 2001 en hvidbog om en strategi for den fremtidige kemikaliepolitik.

Grundnotat om hvidbogen oversendtes til Folketingets Europaudvalg den 12. marts 2001 forud for samråd med Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg den 14. marts 2001.

Hvidbogen har været forelagt Europaudvalget den 23. maj 2001 til orientering.

På Rådsmødet (miljø) den 7.- 8. juni 2001 vedtog miljøministrene rådskonklusioner, hvori man opfordrede Kommissionen til inden udgangen af 2001 at fremlægge sine forslag til et enkelt klart og gennemsigtigt regelsæt med henblik på at iværksætte den kemikaliestrategi, som Kommissionen havde præsenteret i form af en hvidbog. Miljøministrene opfordrede Kommissionen til i forbindelse med dette arbejde:

- at undersøge sammenhængen med anden lovgivning på andre områder med henblik på at undgå dobbeltarbejde og skabe det samme beskyttelsesniveau på alle områder
- at undersøge om der indenfor REACH systemet skal indføres et enkelt/simpelt register, der skal omfatte stoffer, der produceres i mængder under 1 ton
- at undersøge, hvordan man kan udvikle screening procedurer til en effektiv identifikation af kemikalier med potentielt skadelige egenskaber
- at undersøge, hvordan man kan udarbejde kriterier for klassifikation af stoffer i problemkategorier
- nærmere at undersøge datakrav for stoffer produceret i mængder under 10 tons
- at udvikle procedurer, der kan anvendes af myndigheder og industri til at forenkle identifikationen af undersøgelsesstrategier og reducere behovet for dyreforsøg

- at undersøge realistiske midler til at forenkle proceduren og udnytte de oplysninger der er til rådighed
- at tilføje PBT (persistente, bioakkumulerende og giftige stoffer) og vPvB (meget persistente og stærkt bioakkumulerende stoffer) til de grupper af problematiske stoffer der hører under autorisationsordningen
- at overveje at lade kendte hormonforstyrrende stoffer være omfattet af autorisationsordningen, når der er fastlagt videnskabeligt gyldige undersøgelsesmetoder og kriterier samt undersøge om andre stoffer med problematiske egenskaber som f.eks. allergifremkaldende og kronisk toksiske stoffer skal omfattes af autorisationsordningen
- at samordne bidraget til det internationale arbejde med det globalt harmoniserede klassificerings- og mærkningssystem og analysere dets konsekvenser for fællesskabslovgivningen
- at undersøge hvordan en central kemikalieenhed som f.eks. et udvidet ECB bedst kan oprettes og finansieres
- at udvikle mekanismer og fastsætte praktiske regler gennem hvilke industrien gør testdata og andre oplysninger tilgængelige for at undgå gentagelser af undersøgelser
- at undersøge mulighederne for at sikre effektiv gennemførelse.

I formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råd i Gøteborg i juni 2001 slås det fast, at den nye kemikalielovgivning skal træde i kraft senest 2004.

På baggrund af en debat på Rådsmødet (miljø) den 9. december 2002 om de overordnede principper for den fremtidige kemikalielovgivning i den Europæiske Union fremlagde formanden sine konklusioner, nemlig at Rådet:

- bekræftede sine konklusioner vedtaget på Rådsmødet den 7. juni 2001. var enige om, at en ny autorisationsordning også skal omfatte PBT og vPvB stoffer og lægger vægt på, at det overvejes at lade andre grupper af problematiske stoffer så som hormonforstyrrende stoffer omfatte af ordningen.
- anerkendte vigtigheden af at erstatte farlige stoffer med mindre farlige alternativer og vigtigheden i at fremme nyskabelser herunder udvikling af mindre farlige stoffer og alternative teknikker.
- lagde vægt på behovet for effektive og passende sanktioner og at mangel på tilstrækkelige data med henblik på registrering fører til, at de pågældende stoffer ikke kan markedsføres
- understregede betydningen af effektiv overvågning, gennemførelse og håndhævelse.
- var enige om behovet for særlig vejledning for små og mellemstore virksomheder og "downstream brugere" (d.v.s. professionelle brugere) og at der skulle gøres en indsats for at bistå disse virksomheder i deres gennemførelse af lovgivningen
- var desuden enige om, at det nye system skulle dække alle problematiske anvendelser af kemiske stoffer i produkter (artikler).
- bekræftede, at Rådet (miljø) ville prioritere sagen højt.

2. Formål og indhold

Kommissionen har endnu ikke oversendt et forslag til Rådet.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Vurdering af subsidiaritetsprincippet og proportionalitetsprincippet vil blive foretaget når Kommissionens forslag modtages.

4. Konsekvenser for Danmark

Da forslaget endnu ikke foreligger, kan der ikke redegøres for konsekvenserne for Danmark.

5. Høring

Høring vil blive foretaget når Kommissionens forslag modtages.

På mødet i specialudvalget for miljø d. 20. maj 2003 i forbindelse med forberedelsen af Rådsmøde (miljø) den 13. juni 2003 fremkom følgende bemærkninger:

Forbrugerrådet støttet af Greenpeace ønskede, at regeringen klart skulle tilkendegive, at kemiske stoffer i alle varer og forbrugerprodukter skal omfattes af den nye lovgivning og opfattede ordlyden i den kommenterede dagsorden som mindre forpligtende end ordlyden i Miljørådets konklusioner fra 2001.

Det Økologiske Råd støttede denne holdning og foreslog "i princippet" slettet i 1. sætning af sidste afsnit under den danske holdning, således at det fremgår krystalklart af den danske holdning, at farlige kemiske stoffer i varer og forbrugsprodukter skal være omfattet af den nye lovgivning. Desuden tilkendegav Det Økologiske Råd endvidere at allergifremkaldende stoffer også burde være omfattet. Det Økologiske Råd ønskede endvidere, at regeringen tog stilling til USA's forsøg på at undergrave REACH-systemet.

Dansk Industri mente, at der kunne vise sig at være problemer med tidsplanen i 4. sidste afsnit under den danske holdning, og var især usikre på dette i forbindelse med princippet om "no data no marketing".

Danmarks Naturfredningsforening var tilfredse med den danske holdning og herunder i at PBT og vPvB skal tilføjes til de grupper af problematiske stoffer, som skal omfattes af autorisationsordningen. Danmarks Naturfredningsforening støttede endvidere at hormon- og allergifremkaldende stoffer skal omfattes, at princippet om "no data no marketing" skal gælde, og farlige kemiske stoffer i varer og forbrugsprodukter skal omfattes.

Forbrugerrådet spurgte om Danmark laver et høringssvar til Kommissionens internethøring.

Kommissionen har som tidligere nævnt lagt et foreløbigt udkast til kemikaliregulering ud på Internettet til høring. Danske reaktioner på Internethøringen:

En række danske organisationer og firmaer har kommenteret REACH-forslaget i forbindelse med EU Kommissionens Internethøring. Disse kommentarer er tilgængelige på <http://europa.eu.int/comm/enterprise/chemicals/chempol/whitepaper/contributions.htm>.

Kommentarerne fra danske brancheorganisationer (Dansk Industri, Procesindustriens Arbejdsgiverforening, Foreningen for Danmarks Farve- og Lakindustri, Plastindustrien i Danmark, Brancheforeningen for lim og fugemasser, HTS – Interesseorganisationen, Kemikaliebranchen) og firmaer (H. Lundbeck A/S, Sky-Light A/S, BASF Nordic/Baltic, Hempel A/S, Haldor Topsøe A/S) udtrykker generel støtte til formålet med REACH. De kritiske bemærkninger retter sig især mod de foreslåede procedurer. Man ønsker bl.a. at begrænse medlemslandenes involvering i registrering, evaluering og autorisation til fordel for Agenturet, som i forslaget til kemikalierregulering foreslås oprettet. Der foreslås generelt væsentlig længere tidsfrister for producenter, importørers og kemikaliebrugeres (downstream users) pligt til at sikre, at deres produkter kan anvendes på en forsvarlig måde og endvidere foreslås det, at omfanget af præ-registreringen udvides væsentligt.

Særlig kritik er rettet mod pligten til at udarbejde en Chemical Safety Report for kemiske stoffer i kemiske produkter (præparat), og pligten til at sende Chemical Safety Report for de kemiske stoffer videre til kunderne. Man foreslår i stedet, at der skal udarbejdes sikkerhedsdatablade for præparatet i stil med, hvad man kender under eksisterende fællesskabslovgivning. Kun de stoffer, der efter reglerne i Præparatdirektivet bidrager til klassificeringen af præparatet, skal indgå i vurderingen. Årsagen til dette forslag er, udover bekymring for de praktiske vanskeligheder ved at udarbejde og videresende Chemical Safety Report for mange kemiske stoffer, bekymring for, om forretningsmæssig følsom information fortsat kan holdes fortroligt.

Endelig ønsker man lempelse eller afskaffelse af kravene til isolerede mellemprodukter, der bruges på stedet eller transporteres, til polymerer, til stoffer, der bruges til udvikling af farmaceutiske produkter, og til kemiske stoffer i artikler, ligesom man foreslår, at autorisationsordningen kun skal omfatte CMR kat. 1 & 2, og POP stoffer.

Forbrugerrådets høringssvar giver ligeledes udtryk for støtte til forslaget i store træk men man ønsker, at forbrugerprodukter og artikler i videre omfang skal være omfattet af forpligtigelserne under REACH. Forbrugerrådet foreslår en generel deklarationspligt om kemiske stoffer i alle produkter og artikler, at klassificerings- og mærkningsreglerne for stoffer og præparater udvides til artikler, og en særlig mærkning af forbrugerprodukter og artikler, der indeholder særligt bekymrende stoffer, der er underlagt krav om autorisation.

For stoffer foreslår Forbrugerrådet, at alle stoffer i mængder over 10 kg registreres med datakrav svarende til de nuværende regler for anmeldelse af nye stoffer. Endelig foreslår

Forbrugerrådet, at autorisationsordningen omfatter alle allergifremkaldende stoffer, og at kun en tidsbegrænset autorisation kan gives, hvis der ikke er substitutionsmuligheder.

Danmarks Naturfredningsforening har ligeledes kommentarer vedrørende bl.a. forbrugerprodukter, mærkning af artikler, adgang til information, herunder om kemiske stoffer i artikler og vedr. autorisationsordningen, der generelt går i samme retning som Forbrugerrådets kommentarer. Derudover er der forslag til at forenkle beslutningsproceduren ved evaluering, men at gøre prioritetsevaluering obligatorisk for alle stoffer over 100 tons per år.

Derudover har en række danske NGO'er bidraget til et fælles europæisk NGO svar.

Miljøstyrelsens høringssvar – hvor Kommissionens forslag hilses velkomment - koncentrerer sig om konkrete kommentarer og /eller forslag med henblik på forslagets mulighed for at virke efter hensigten ("workability"). Miljøstyrelsens høringssvar er udarbejdet med bidrag fra Arbejdstilsynet.

De overordnede kommentarer påpeger, at der er et generelt behov for afklaring og vejledning om berøringsfladerne mellem REACH og anden lovgivning f.eks. arbejdsmiljølovgivning og for afklaring og vejledning vedrørende definitioner i REACH. Det påpeges også, at det ikke fremgår, hvilket arbejdsprog, der gælder for de enkelte elementer af REACH.

Vedrørende de **generelle forpligtigelser**, der pålægges industrien, påpeges behovet for afklaring af de forpligtigelser, som REACH fastsætter sammenholdt med arbejdsmiljølovgivningens bestemmelser herunder grænseværdier. Der er ligeledes kommentarer og forslag til, hvordan de nye forpligtigelser til at informere kan bygge på eksisterende lovgivning og erfaringer herfra. Samtidig påpeges det, at den information, der skal sendes igennem leverandørkæden, bør målrettes mod behovene hos modtageren.

Vedrørende **registrering** foreslås det af praktiske hensyn og af kontrollensyn at slette reglen om, at der skal gøres rede for mindst 90% af det producerede volumen. Alternative muligheder foreslås. Der er også forslag til forenkling af proceduren omkring "completeness check" af registreringerne, forslag til præcisering af forpligtigelse til at opdatere registreringer samt kommentarer, der vedrører registrering af stoffer i artikler. Vedrørende **polymerer** foreslår Miljøstyrelsen, at farlige monomerer i polymerer, skal registreres, da mange polymerer indgår i forbrugerprodukter.

Vedrørende **datakravene** for registrering bliver det foreslået i højere grad at udstikke generelle retningslinjer i selve lovteksten. Af hensyn til lettere at kunne tage højde for ny videnskabelig erkendelse og nye metoder så bør de specifikke anbefalinger om informationsindhentning og tests derimod fastsættes i en detaljeret teknisk vejledning, der

også bør åbne op for en bredere anvendelse af computermodeller, (Q)SAR. Blandt en række mere tekniske kommentarer berøres vigtigheden af, at risikoen for skader på forplantningsevnen belyses i tilstrækkelig grad. Men samtidig påpeger man, at det nærværende forslag netop mht. dette aspekt, er unødigt dyrt for visse stoffer og ikke giver tilstrækkelig sikkerhed for andre. Man peger også på et behov for særregler for **enzym**, proteiner m.m. i overensstemmelse med praksis i dag, da datakravene ikke er tilpassede denne gruppe af stoffer. Vedrørende datadeling er der foreslået nogle ændringer, der kan smidiggøre procedurene.

Vedrørende bestemmelserne for **brugere af kemikalier** (downstream users), så understreger man vigtigheden af, at REACH supplerer eksisterende lovgivning på arbejdsmiljøområdet og endda kan lette nogle af de forpligtigelser, der ligger i den eksisterende arbejdsmiljølovgivning. Høringssvaret indeholder endvidere en række forslag og kommentarer, der har til hensigt at sikre, at de nødvendige informationer tilvejebringes. Det bliver anset for nødvendigt at give downstream users længere tid til at fuldføre deres forpligtigelser.

For **evalueringsdelen** af REACH er der en række forslag til at øge hastigheden af standardevaluering og nedsætte ressourceforbruget hertil uden dog at opgive myndighedernes mulighed for indflydelse på test af stoffer, der har myndighedernes særlige bevågenhed.

For **prioritetevaluering** foreslår man en række ændringer, så myndighederne for særligt udvalgte stoffer kan bede om yderligere oplysninger om den samlede udsættelse af mennesker og miljø for disse udvalgte stoffer. Hvis der er særlig grund dertil, bør myndighederne kunne bede om test, som ikke er forudsat i "standard testpakken" f.eks. til belysning af hormonforstyrrende egenskaber. Det foreslås også, at myndighederne kan bede om yderligere oplysninger for **isolerede mellemprodukter**, der bruges på produktionsstedet, (isolated intermediates on-site), hvis de er særligt farlige og produceres i store mængder (>100 t/a). Baggrunden for dette forslag er, at der for disse stoffer ikke stilles krav om testdata uanset mængden, som de produceres i.

Vedrørende **autorisation** af **PBT** og **vPvB** stoffer er der fremsat en række ændringsforslag bl.a. om betingelserne for at opnå autorisation, hvor formålet med forslagene er at sikre, at autorisationsproceduren vil virke hensigtsmæssigt for disse stoffer. Der er også givet kommentarer, der berører relationen mellem autorisationsordningen under REACH og anden fællesskabslovgivning. Endelig foreslår Miljøstyrelsen, at autorisation bliver givet for en begrænset periode. Dette er især relevant, når autorisation bliver givet på trods af, at anvendelsen ikke anses for tilstrækkelig sikker dvs. i de tilfælde, hvor autorisation bliver givet af samfundsøkonomiske hensyn eller af manglen på alternativer. Vedrørende bestemmelserne om **begrænsning** af produktion, markedsføring og anvendelse er der givet kommentarer til klargørelse af lovteksten og til forenkling af proceduren.

Endelig er det foreslået, at der i særlige tilfælde kan vedtages **harmoniseret klassificering** for andre effekter end CMR og luftvejsallergener. På sigt bør sådanne andre effekter kunne klassificeres på fællesskabsplan, hvis der er enighed om, at de giver grund til lignende bekymring som CMR og luftvejsallergener.

For at sikre gennemsigtighed i forvaltningen af kemiske stoffer, har Miljøstyrelsen foreslået, at anvendelser af kemiske stoffer ikke er fortrolige med mindre, der er særlige grunde hertil. Erfaringerne fra det danske Produktregister kan være nyttige til at fastsætte regler herfor, som ikke kompromiterer forretningshemmeligheder. Man har også foreslået, at sammendrag af toksikologiske eller økotoksikologiske testrapporter skal være offentlig tilgængelige.

Endelig tager Miljøstyrelsen forbehold for fastsættelse af strafferetslige sanktioner i REACH med henvisning til Justitsministeriet.

Dansk Industri henviste til, at forslaget til ny kemikalielovgivning var lagt ud på internettet og opfordrede til, at der blev redegjort for dette forslag i den kommenterede dagsorden.

D.I. fandt, at en konsekvensvurdering af forslaget var vigtig på grund af forslagets omkostningstyngde og efterlyste stillingtagen til den af Kommissionen planlagte konsekvensvurdering i indstillingen —

På specialudvalgmøde (miljø) den 8. oktober 2003 fremkom følgende bemærkninger:

Danmarks Naturfredningsforening efterlyste en konsekvensvurdering af samfunds- og erhvervsøkonomiske fordele ved forslaget. Foreningen fandt, at rådskonklusionernes rolle i indstillingen burde understreges, således at rådskonklusionerne blev et minimumsgrundlag for behandlingen af forslaget.

Det Økologiske Råd lagde vægt på, at en konsekvensvurdering ikke måtte forsinke forslaget unødigt. Endvidere gav Det økologiske råd udtryk for, at autorisationsordningen burde omfatte allergifremkaldende stoffer – især de luftbårne; at fortrolighedsbestemmelserne i forslaget var for strenge; samt at der burde lægges større vægt på substitutionsprincippet.

Ad punkt 10 - Forslag til revision af Europa Parlamentets og Rådets beslutning om en overvågningsmekanisme for emissioner af drivhusgasser i Fællesskabet og om gennemførelsen af Kyoto Protokollen.

KOM (2003) 51 endelig

Revideret notat

Resumé: Forslaget ligger i forlængelse af EU's beslutning om ratifikation af Kyoto Protokollen af 4. marts 2002 og rådsbeslutning 2002/358/EØF af 25. april 2002, idet forslaget gennemførelse må anses for nødvendig for at EU som part til Kyoto-protokollen, kan leve op til sine rapporteringsforpligtelser under Protokollen. Forslagets hovedformål er, at indføre et nyt regelsæt for EUs overvågningsmekanisme, som afspejler de rapporteringsregler og retningslinjer som implementeres under FN's Klimakonvention (UNFCCC) og Kyoto-Protokollen (KP). EU's overvågningsmekanisme på klima området er oprettet for at implementere og administrere regler, procedurer mv., som gør at EU med basis i medlemsstaternes oplysninger, kan rapportere som part til UNFCCC og KP.

1. Status

Kommissionen oversendte 11. februar 2003 forslaget til Europa-Parlamentet og Rådet. Forslaget har hjemmel i traktatens artikel 175, stk. 1 og skal vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i traktatens artikel 251.

Grundnotat om forslaget var indeholdt i oversendelsen af samlenotat til Folketingets Europaudvalg d. 21. februar 2003 som led i forberedelsen af rådsmødet (Miljø) d. 4.-marts 2003, hvor forslaget blev præsenteret for Rådet af Kommissionen. Forslaget blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg i samråd den 3. oktober 2003.

Forslaget var på dagsordenen for Rådsmødet (Miljø) 13. juni 2003 til politisk debat.

Formandskabet forventer en endelig vedtagelse af forslaget i forbindelse med Europaparlamentets 1. læsning af forslaget. Såfremt forslaget ikke vedtages i forbindelse med Europaparlamentets 1. læsning kommer forslaget på Miljørådets dagsorden d. 27. oktober med henblik på politisk enighed om en fælles holdning.

2. Formål og indhold

Forslaget ligger i forlængelse af EU's beslutning om ratifikation af Kyoto Protokollen af 4. marts 2002 og rådsbeslutning 2002/358/EØF af 25. april 2002, idet forslaget gennemførelse må anses for nødvendig for at EU som part til Kyoto-protokollen kan leve op til sine rapporteringsforpligtelser under Protokollen.

Den 16. maj 2002 vedtog Folketinget, at Danmark skulle ratificere Kyoto-protokollen.

Kommissionen anfører, at forslagets formål er, at

- indføre et nyt regelsæt for EUs overvågningsmekanisme, som afspejler de rapporteringsregler og retningslinjer som implementeres under FN's Klimakonvention

(UNFCCC) og Kyoto-Protokollen (KP). EU's overvågningsmekanisme på klima området er oprettet for at implementere og administrere regler, procedurer mv., som gør at EU med basis i medlemsstaternes oplysninger, kan rapportere som part til UNFCCC og KP.

- fremskaffe yderligere information om fremskrivninger af emissioner udført både for medlemsstater og EU og på et harmoniseret grundlag
- angive rapporteringskrav i relation til implementeringen af byrdefordelingsaftalen mellem fællesskabet og medlemsstaterne.

Udgangspunktet for forslaget er, at overvågningsmekanismens nuværende regelsæt skal opdateres med de regler, som er vedtaget for at implementere de beslutninger, der er vedtaget i henhold til UNFCCC og KP.

I hovedtræk indebærer forslaget:

- 1) at medlemsstaterne som hidtil skal planlægge og implementere nationale programmer for at reducere udledningen af drivhusgasser. Bestemmelserne opdateres imidlertid således, at det kræves, at de nationale programmer indeholder en nærmere defineret række oplysninger (jf. forslagets art. 3, stk. 2) og at der indføres en informationsprocedure omkring de nationale programmer til udveksling af oplysningerne i Fællesskabet.
- 2) at medlemsstaterne som hidtil årligt skal rapportere de nationale opgørelser af drivhusgasser til Kommissionen, på en sådan måde og efter en tidsplan, der gør det muligt for EU at opfylde sine rapporteringsforpligtelser overfor UNFCCC og KP. Listen med de oplysninger, der årligt skal indrapporteres foreslås udvidet og ændret, for at opfylde kravene i Kyoto Protokollen og for at forbedre datasættet til brug for EU's bestræbelser på yderligere at harmonisere medlemsstaternes indberetninger af politikker og foranstaltninger samt fremskrivninger.
- 3) at fristen for medlemsstaternes indrapportering ændres.
- 4) at medlemsstaterne til brug for bedømmelsen af den fremtidige udvikling skal rapportere til Kommissionen hvert andet år om politikker og virkemidler og nationale fremskrivninger af emissioner.
- 5) at Kommissionen årligt skal udarbejde EUs emissionsopgørelse i samarbejde med og på basis af medlemsstaternes rapporteringer. Det foreslås endvidere, at Kommissionen skal udarbejde et "Fællesskabs opgørelsessystem" til sikring af kvaliteten af opgørelserne.
- 6) at Medlemsstaterne inden den 31. december 2005 skal indføre nationale opgørelsessystemer - men skal tilstræbe at indføre disse systemer inden den 31. december 2004.
- 7) at Kommissionen årligt i konsultation med medlemsstaterne skal vurdere fremskridt med hensyn til at opfylde forpligtelser under KP, og at Kommissionen som hidtil skal fortsætte den årlige indberetning heraf til Parlamentet og Rådet.
- 8) at Kommissionen udarbejder en rapport om Fællesskabets påviselige fremskridt inden udgangen af 2005, som krævet i Kyoto-protokollens art. 3, stk. 2.

- 9) at EU og medlemsstaterne skal etablere registre til at føre regnskab for drivhusgaskvoter, som følge af kravene hertil i Kyoto Protokollen, og at det særlige EU register for kvoter som følge af bestemmelserne i EU's kommende direktiv om et kvotehandelssystem for drivhusgasser, inkorporeres i det register, der kræves efter Kyoto Protokollen.
- 10) at alle oplysningerne i medlemsstaternes registre skal være tilgængeligt for den centrale administrator, der skal overvåge transaktionerne i EU's kommende kvote handelssystem.
- 11) at Kommissionen senest 31. december 2006 til UNFCCC skal indsende Fællesskabets og medlemsstaternes tildelte mængde af kvoter i overensstemmelse med bestemmelserne i EU's beslutning om ratifikation af Kyoto Protokollen (beslutning 2002/358/EØF). Herved fastlægges de absolutte tal for emissioner, som med KPs reduktionsprocenter, giver KP-forpligtelsen i absolutte tal.
- 12) at medlemsstaterne efter gennemførelse af den internationale evaluering af de årlige emissionsopgørelser for hvert år af Kyoto-protokollens forpligtelsesperiode, trækker en mængde kvoter tilbage, svarende til deres nettoemissioner, for at sikre overholdelse af medlemsstaternes reduktionsforpligtelse.
- 13) at et nøje og nærmere fastlagt samarbejde mellem medlemsstaterne og Kommissionen skal etableres i forbindelse med procedurene under Kyoto-protokollen, således at der sker en effektiv koordinering i forbindelse med udarbejdelsen af medlemsstaternes og EUs emissionsopgørelser og i forbindelse med den internationale granskningsprocedure og eventuelle korrektioner af disse opgørelser samt i forbindelse med udarbejdelse af rapporten som skal påvise fremskridt ("Demonstrable progress") i 2005.
- 14) at Kommissionen fortsat skal assisteres af en Komité for overvågningsmekanismen.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Fællesskabet og dets medlemsstater er parter i Kyoto-protokollen. Ved beslutning 2002/358/EF har medlemsstaterne vedtaget at ville opfylde deres forpligtelser i henhold til Kyoto-protokollen i fællesskab og fastlagt forskellige begrænsnings/reduktionsmål for hver enkelt medlemsstat, hvorved de bidrager til Fællesskabets samlede opfyldelse af de internationale juridisk bindende forpligtelser.

Kommissionen anfører, at forslaget afbalancerer hensynet til, at Fællesskabet som part til klimakonventionen og Kyoto-protokollen har brug for rettidigt, fuldstændigt, konsistent og nøjagtigt at kunne opfylde sine rapporteringsforpligtelser og derfor har brug for årsrapportering fra medlemsstaternes side. På den anden side at det først og fremmest vil være medlemsstaternes opgave at rapportere de årlige emissioner.

I forhold til proportionalitetsprincippet vurderedes det på tidspunktet for vedtagelsen af beslutning 93/389/EØF, at en fællesskabshandling på dette område i form af en beslutning blev anset for at stå i rimeligt forhold til det forfulgte mål. Formålet med forslaget er at erstatte beslutning 93/389/EØF.

Det er på denne baggrund Regeringens vurdering, at forslaget lever op til såvel nærheds- som proportionalitetsprincippet.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Indtil nu har indhentning af data til brug for rapporteringen og opgørelserne af Danmarks drivhusgas emissioner ikke været lovreguleret, men har hvilet på et aftalegrundlag mellem staten og de berørte sektorer.

Kompleksiteten og datamængden, der skal indberettes, øges imidlertid med dette forslag. Endvidere tilsiger forslagets tilsigtede tilknytning og samordning med kvotedirektivets kontrolmekanisme også, at dataindberetningen fra virksomhederne systematiseres yderligere og indsættes i en regulering, der samlet fastlægger kravene til opbygning af de danske emissionsopgørelser og gennemførelse af vores internationale rapporteringsforpligtelser.

I forbindelse med den øvrige implementering af Kyoto-protokollen samt implementeringen af kvotehandelsdirektivet, vil det derfor være naturligt at fastsætte det nødvendige hjemmelsgrundlag til også at kunne sikre overholdelsen af Danmarks overvågnings – og rapporteringsforpligtelse.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Kommissionen finder ikke, at det nærværende forslag vil medføre betydelige meromkostninger, idet der er tale om en revision af et forslag, der allerede er implementeret nationalt, ligesom de nye rapporteringskrav, der fastlægges i forslaget, udspringer af rapporteringskrav i henhold til Kyoto-protokollen, som medlemsstaterne også bilateralt har ratificeret.

Miljøstyrelsen vurderer dog, at forslaget medfører en ikke ubetydelig udvidelse af rapporteringen af fremskrivninger til EU i forhold til den gældende beslutning, ligesom forslagets art. 7, stk. 2 også fastlægger en obligatorisk ordning for opfyldelse af medlemsstaternes Kyoto forpligtelse, som ikke følger af Kyoto-protokollen.

Staten

Forslaget om årlig tilbagetrækning af kvoter svarende til de årlige nettoemissioner, kan medføre øgede omkostninger i form af de potentielle kapitalomkostninger (fortrinsvis i form af rentetab) som afdækningskøb af kvoter kan medføre. Da det endnu ikke vides, hvordan Danmarks kvoteindkøb vil foregå – og hvordan kvoterne optjent fra JI og CDM-projekterne vil indløbe til Danmarks "kvotekonto", kan størrelsen af et eventuelt kurs- og rentetab dog ikke på nuværende tidspunkt opgøres.

Baggrunden herfor, er at beslutningsforslagets art. 7, stk. 2 om opfyldelse af reduktionsmålet opererer med en anden tidshorisont, end den som ligger i Kyoto-protokollen. Hvor Kyoto-protokollen opererer med, at landenes samlede 5-årige emissioner og tildelte kvoter skal balancere ved udgangen af første forpligtelsesperiode i 2012, opererer beslutningsforslaget med, at emissioner og kvoter skal balancere år for år.

Det vurderes dog, at sandsynligheden for at staten må foretage afdækningskøb af kvoter er meget lille og forudsætter helt uventede omstændigheder, samt at en eventuel meromkostning vil være marginal.

Samarbejdet i overvågningsmekanismen vil endvidere skulle intensiveres. I første omgang vil en række retningslinjer og procedurer skulle revideres og udbygges, derefter skønnes driften af overvågningsmekanismen i forhold til nu at være betydeligt mere ressourcekrævende end den nuværende. Endvidere vil byrden i forbindelse med rapportering, være større og mere tidspresset end hvis DK alene skulle rapportere til Klimakonventionen.

Forslaget vurderes ikke at kræve yderligere arbejdsbyrder udover den forøgelse af ressourcerne til rapportering og overvågning på op til 4 årsværk, som er estimeret ifm. beslutningsforslag nr. 91 af 3. april 2002 om Danmarks ratifikation af Kyoto-protokollen som Folketinget vedtog den 16. maj 2002.

Kommuner og amter

Der vurderes ikke at være særskilte administrative eller økonomiske konsekvenser af forslaget for amter og kommuner.

Erhvervslivet

Det er i forslaget uklart om og i givet fald i hvilket omfang Kommissionen vil søge at gennemføre harmonisering af medlemslandenes emissionsopgørelser med henblik på at gøre opgørelserne additive på opgørelsesformatets højeste detaljeringsniveau. Da et af formålene med revisionen af beslutningen er at gøre rapporteringen mere transparent og standardiseret, må det imidlertid forventes, at Kommissionen via det hjemmelsgrundlag, der er indsat i beslutningens art. 3 og art. 8 vil søge at få fastlagt krav hertil, som muligt vil kunne medføre øgede krav til virksomhedernes rapportering af data til staten. Omfanget vil afhænge af den konkrete udmøntning, og kan således ikke på nuværende tidspunkt opgøres.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet såvel i Danmark som i EU under ét.

5. Høring

Forslaget har været udsendt i høring den 26. februar 2003 til 73 interessenter.

Der er kommet substantielle høringsvar fra flere høringsparter i energi og kraftvarmesektoren samt vindmølleindustrien, hvorimod øvrige sektorer eller offentlige myndigheder generelt ikke har haft bemærkninger til forslaget.

Overordnet finder El- og Kraftvarmeselskaberne, at det er vigtigt at sikre, at de nationale opgørelser standardiseres, således at de er fuldstændige, nøjagtige og indbyrdes sammenlignelige. Forsyningsselskabet Eltra vurderer endvidere samlet, at revisionsforslaget langt fra opfylder de behov og krav, der vil blive aktuelle når drivhusgas-kvotehandelsystemet træder i kraft.

Dansk Energi og Elkraft System finder, at en rapportering af data for danske emissioner kræver, at der findes metoder til opgørelse af disse gasser på nationalt plan.

Vindmølleindustrien finder det overordnet positivt og vigtigt, at EU's kommende overvågningsmekanisme resulterer i et ensartet og gennemskuelig rapportering.

De øvrige høringsparter har ikke haft bemærkninger til forslaget.

På mødet i specialudvalget d. 20. maj 2003 fremkom følgende bemærkninger:

Greenpeace støttede ikke den danske holdning om, at medlemsstaterne "ikke påføres uforholdsmæssigt bebyrdende eller omkostningskrævende forpligtelser". *Greenpeace* udtrykte således støtte til Kommissionens forslag om, at emissionerne årligt skal balancere med tildelte og indkøbte kvoter i hele perioden 2008-2012. *Greenpeace* støttede endvidere, at medlemsstaterne hvert andet år skal udforme emissionsfremskrivninger. *Greenpeace* så endvidere gerne, at forslagens frist for etablering af det nationale emissionsopgørelsessystem fastholdes til at være 31/12 2004. *Det Økologiske Råd* tilsluttede sig *Greenpeace* i ovennævnte synspunkter.

Oliebranchens Fællesråd og *Dansk Industri* var enig i den danske holdning.

Elkraft System ønskede en præcisering af, hvori uhensigtsmæssigheden i kravene til tidsfrister for rapporteringen egentlig foreligger.

På specialudvalgsmøde (miljø) den 8. oktober 2003 opfordrede DI regeringen til at fastholde Danmarks holdning for så vidt angår, at Kyoto-protokollens 5-årige tidsramme for opfyldelse af reduktionsforpligtelsen skal genspejles i forslaget. DI var dog ikke af den holdning, at Danmark bør stemme imod forslaget dersom Danmark ikke kan samle støtte i Rådet.

Ad punkt 11 - Forslag til ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/96/ef om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE-direktivet).

KOM(2003) 219 endelig udgave, 2003/0084 (COD)

Revideret notat

Resumé: I forbindelse med afslutning af forhandlingerne mellem Rådet og Europa-Parlamentet af direktiv om affald af elektriske og elektronisk udstyr, WEEE-direktivet, 2002/96/EF blev det fra producentside påpeget at udgifterne for producenter i forbindelse med bortskaffelse af "Historisk affald" (fra produkter markedsført før 13. august 2005) kunne blive meget omfattende. Kommissionen har derfor foreslået ændring af direktivets artikel 9, som i stedet pålægger nye producenter samt til dels andre brugere end private husholdninger det økonomiske ansvar. Forslaget skønnes ikke at medføre nævneværdige merudgifter for amter, kommuner og staten. Blandt høringssvarene støtter en del ændringsforslaget. Andre ønsker fortsat producentansvaret fastholdt fuldt ud.

1. Status

Kommissionen oversendte d. 6. maj 2003 forslaget til Rådet og Parlamentet.

WEEE-direktivet har hjemmel i artikel 175 i TEF, og ændringsforslaget skal derfor vedtages i Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Grundnotat om forslaget blev oversendt til Folketinget den 8. juli 2003.

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om sagen.

Formandskabet har sat forslaget på dagsordenen for Rådsmødet (miljø) den 27. oktober 2003 med henblik på opnåelse af politisk enighed.

2. Formål og indhold

I slutfasen for vedtagelsen af direktiv 2002/96/EF om affald af elektrisk og elektronisk udstyr vedtog Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen en fælles erklæring, hvori de konstaterede, at artikel 9's nuværende ordlyd havde givet anledning til bekymring, og at man ville undersøge disse spørgsmål ved førstgivne lejlighed. Såfremt bekymringerne viste sig at være begrundede, bekræftede Kommissionen at den ville fremsætte forslag til ændring af direktivets artikel 9. Parlamentet og Rådet forpligtede sig til at behandle et sådant forslag hurtigt i overensstemmelse med deres respektive interne procedurer.

WEEE-direktivet indeholder foranstaltninger med sigte på indsamling og miljøvenlig behandling af affald af elektrisk og elektronisk udstyr. Direktivet er baseret på producentansvar, hvilket indebærer, at det er producenterne af elektrisk og elektronisk udstyr, som skal finansiere indsamling, genbrug, behandling og miljøvenlig bortskaffelse af WEEE.

Artikel 9 i WEEE-direktivet foreskriver at ” med hensyn til WEEE fra produkter, der er markedsført før den 13. august 2005 (historisk affald) sørger producenterne for finansiering af omkostninger ved håndteringen”.

I henhold til WEEE-direktivet skal finansiering af historisk affald fra husholdninger varetages af alle de producenter, der er på markedet, når de respektive omkostninger påløber, f.eks. i forhold til deres markedsandel pr. type apparat.

Først i forbindelse med forligsproceduren for vedtagelsen af WEEE-direktivet, gjorde nogle producenter institutionerne opmærksomme på mulige økonomiske konsekvenser af direktivets artikel 9.

Virksomhederne påpegede, at såfremt det gældende direktiv implementeres, hvorefter det er den oprindelige producent, der bærer det finansielle ansvar, kan det medføre forholdsmæssigt meget store omkostninger for producenter med vigende markedsandele, med risiko for tab af arbejdspladser til følge.

Ifølge Kommissionens ændringsforslag, fremlagt den 6. maj 2003, bliver producenter af nye produkter, der erstatter tilsvarende produkter eller produkter som tjener samme formål, finansielt ansvarlige for omkostningerne i forbindelse med håndteringen af det kasserede produkt på det tidspunkt, hvor de nye produkter leveres.

Finansiering af omkostningerne i forbindelse med historisk affald, hvor der ikke købes nyt udstyr, påhviler andre brugere end private husholdninger.

Da andre brugere end private husholdninger ofte anskaffer nyt udstyr i forbindelse med en aktivitets-/produktionsudvidelse, vil ændringsforslaget samlet set reducere producenternes ansvar for finansiering af historisk WEEE.

Såvel det gældende direktiv, som ændringsforslaget vil derfor kunne medføre tab af arbejdspladser.

Producenternes ansvar for etablering af indsamlingsordninger og varetagelse af oparbejdningen af WEEE berøres ikke af den foreslåede ændring.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at forslaget overlader det til medlemsstaterne at fastsætte nøjere bestemmelser. Dette giver også medlemsstaterne mulighed for at fastsætte nøjere regler for brugernes forpligtelser i forbindelse med indsamling af udstyr. Så længe de overordnede principper for finansiering harmoniseres, forventes der ingen fordrejning på det indre marked.

Det er regeringens vurdering at forslaget er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Ændringsforslaget indebærer, udover de ændringer der skal foretages af miljøbeskyttelsesloven i forbindelse med WEEE-direktivets generelle implementering, ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Økonomiske omkostninger for andre brugere end private husholdninger:

Prisen for indsamling af affald af elektriske og elektroniske produkter er ca. 1 kr./kg.

På oparbejdningssiden varierer prisen for miljømæssig oparbejdning af produkter der skal specialbehandles, alt efter hvor mange komponenter/stoffer der skal frasepareres før maskinel oparbejdning. Prisen vil - med den nuværende teknologi - typisk være på mellem 2 og 3 kr./kg, som i dag betales af sidste bruger.

For kontor-, handel- og servicevirksomheder vil denne omkostning delvis blive overtaget af de producenter, der leverer nyt udstyr.

Industrielle virksomheder anskaffer oftest nyt udstyr i forbindelse med en kapacitetsudvidelse, og virksomhederne har ofte det udskiftede udstyr stående standby, så det kan anvendes i forbindelse med en spidsbelastning i produktionen. Hertil kommer, at den løbende udvikling af produktionsudstyr gør det vanskeligt at vurdere, om nyt udstyr erstatter det kasserede.

Det er vanskeligt at vurdere, hvor omfattende det finansielle producentansvar for historisk WEEE for industrien vil være med den foreslåede ændring af artikel 9.

Økonomiske omkostninger for producenterne:

Ved indførelse af producentansvar skal producenterne, under en eller anden form helt eller delvis sikre det økonomiske fundament til finansiering af såvel indsamlings- som oparbejdningssomkostningerne.

Det historiske affald i Danmark fra andre brugere end private husholdninger udgør ved en gennemsnitlig levetid på 10 år en mængde på ca. 250.000 tons svarende til en håndteringsomkostning på ca. 750 millioner kr. Nye producenter vil i henhold til ændringsforslaget blive pålagt at betale en del af de økonomiske omkostninger ved bortskaffelse af det historiske affald, selv om de ikke har markedsført produkter i denne periode.

Meromkostninger for kommunerne og amter:

Spørgsmålet om de økonomiske konsekvenser for amter og kommuner i forbindelse med miljømæssig forsvarlig indsamling og oparbejdning af kommunalt og amtskommunalt ejet elektrisk og elektronisk affald blev forhandlet på plads i forbindelse med udarbejdelsen af den danske bekendtgørelse.

De produkter, der er omfattet af ændringsforslaget, anvendes hovedsageligt i administrationen, på plejehjem, skoler og institutioner, hvor forældet udstyr typisk erstattes med nyt. Ændringsforslaget får derfor ingen nævneværdig indflydelse for kommuner og amter.

Omkostninger for staten:

Gennemførelse af forslaget forventes ikke at medføre nævneværdige meromkostninger for staten.

Beskyttelsesniveau:

WEEE fra andre brugere end private husholdninger har typisk en størrelse, der vanskeliggør bortskaffelse via den normale dagrenovation. Ændringsforslaget vurderes på denne baggrund at medføre samme beskyttelsesniveau, som der kan opnås ved den eksisterende tekst i WEEE-direktivet.

5. Høring

Forslaget er sendt i høring den 13. maj 2003 til 50 interessenter med svarfrist senest 22. maj 2003.

Dansk Transport og Logistik, FEHA, BFE, IMOKA, og Københavns Kommune har ingen bemærkninger til ændringsforslaget.

Dansk Industri og ITEK har ikke bemærkninger til de konkrete ændringer, men henleder opmærksomheden på, at der kan opstå problemer med at definere, hvorvidt det nye produkt rent faktisk erstatter et tilsvarende produkt.

Genvindingsindustrien og HS finder ændringen hensigtsmæssig, da et finansielt producentansvar med tilbagevirkende kraft skønnes at kunne udgøre en økonomisk trussel mod visse producenter og importører.

Affald Danmark finder det uheldigt, at producentansvaret for affald fra andre end private husholdninger reduceres, herunder specielt at ansvaret for indsamling og oparbejdning adskilles fra det finansielle ansvar. Affald Danmark forudser endvidere problemer med finansieringen i forbindelse med behandling af konkursramte virksomheder.

RenoSam anbefaler, at direktivet fastholdes, bl. a. fordi man forudser at virksomhederne vil forsøge at aflevere affaldet via indsamlingsordningerne for WEEE fra husholdninger, og således påføre disse producenter omkostningerne. Alternativt frygter RenoSam, at virksomhederne vil opmagasinere WEEE på egen ejendom.

Landbrugsrådet vil ligeledes fastholde direktivets oprindelige tekst, bl. a. fordi man finder det uhensigtsmæssigt, at princippet om at producenten bærer ansvaret for produktets sikkerhed, som ligeledes genfindes i anden lovgivning herunder fødevarerlovningen, fraviges med den ændrede tekst.

Advokatrådet finder, at ændringsforslaget er i strid med fundamentale danske retsprincipper, da en producent ved levering af et nyt produkt skal bære det økonomiske ansvar for indsamling og behandling af udtjent udstyr hidrørende fra en tidligere producent.

IT-Brancheforeningen støtter Kommissionens forslag til ændring af artikel 9.

Sagen har endvidere været forelagt Miljøspecialudvalget. I den forbindelse har Landbrugsrådet og Reno-Sam bekræftet tidligere høringssvar, som refereret ovenfor.

På Specialudvalgsmødet (miljø) den 8. oktober 2003 beklagede Dansk Handel og Service, at man med direktivændringen flytter omkostninger til håndtering af historisk elektroniskrot fra producenterne til detail-leddet. Dansk Industri gav udtryk for støtte til direktivændringen.

1

